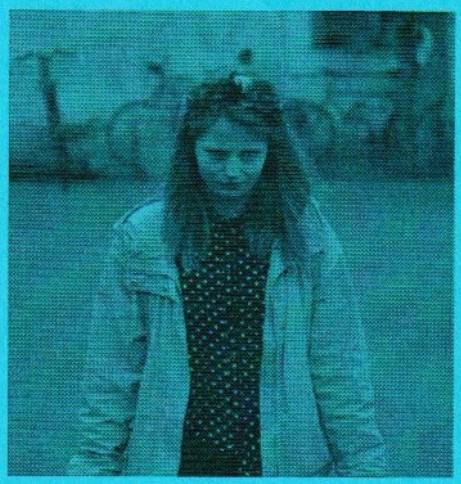

Zpravodaj Wolkrova Prostějova 2020

díl třetí
redakce Wolkráče
#wp20

Úvodník

Hluboko skrytý půvab praktické poezie

S dovolením se svezu na úvodníkové vlně sentimentu. Na Wolkrově Prostějově jsem byla poprvé v roce 2013, a to jako klasická zmatená recitátorka I. kategorie (a tím pochopitelně nemyslím kategorii kvalitativní, ale věkovou). Tehdy jsem recitovala výňatky z činnosti městské policie Jaroměř a tím se tehdy poprvé projevila má vášeň pro poetické duše uniformovaných mužů a žen. A od té doby se to se mnou vezlo. V letošním roce poprvé nerecituju. Přijdu si sice trochu jako lůza, protože Wolkrák je pořád ještě spíš festival poezie než blbý srandy ve zpravodaji, a tak, když nerecituju, nenaplňuju svou přítomností dostatečně plán. Ale jinak je to, zcela upřímně, úplná bomba.

Rozumějte, letos jsem se poprvé nemusela měsíc dopředu modlit „hlavně ne Vrzáka“, snažit se udržet text v odpovídající formě od krajskýho kola, což se samozřejmě s úspěchem nikdy nepotkalo, čímž jsem se odsoudila k učení se textu na tak komfortních místech jako je požární schodiště DUHY, nepožární schodiště DUHY nebo intimní box v herně Bonver pod laskavým dozorem předního dělníka hereckého umění, Marka Vašuta. Za všech okolností obklopena laskavými přáteli, kteří mi vždy dali spoustu prostoru k soustředění se na text. Taky jsem letos poprvé nemusela brzo ráno vstávat a jít hledat hlas, kterej jsem po všech těch nocích, které jsem v Bonveru strávila učením textu, pochopitelně našla až na samým dně, kde jsem ho radši nechala ležet, protože kdybych se pro něj měla ohnout, mohlo by se mi udělat špatně. A taky mi letos nikdo během rozborového semináře neřekne, že jsem byla krásná, ale…
S respektem ke všem recitátorům Vaše kdysi krásná

Kateřina Prášilová

Soutěž

Marušák chce text!

Dnes se v redakci objevil první soutěžní text z pera Víta Maloty. Velmi si vážíme toho, že projevil zájem podílet se na nové básnické tvorbě na stránkách našeho zpravodaje. Jako cenu samozřejmě získává knihu nesporné literární kvality. Navíc, protože se zatím jedná o jediný text přihlášený do soutěže, ujímá se zároveň celkového vedení. Chcete otisknout své texty po boku Víta Maloty? Neváhejte, pište, nošte, soutěžte!

Vítek Marušák

Vít Malota

Mlčí

Přerývaný dech vitráží

neklid v nohách

krok

stranou k sobě

stromy naslouchají

a muzika ticha je nevtíravá

lípu

vysadit lípu

zdalipak vydrží

v průjezdu

kreslit veliké oko

a psát

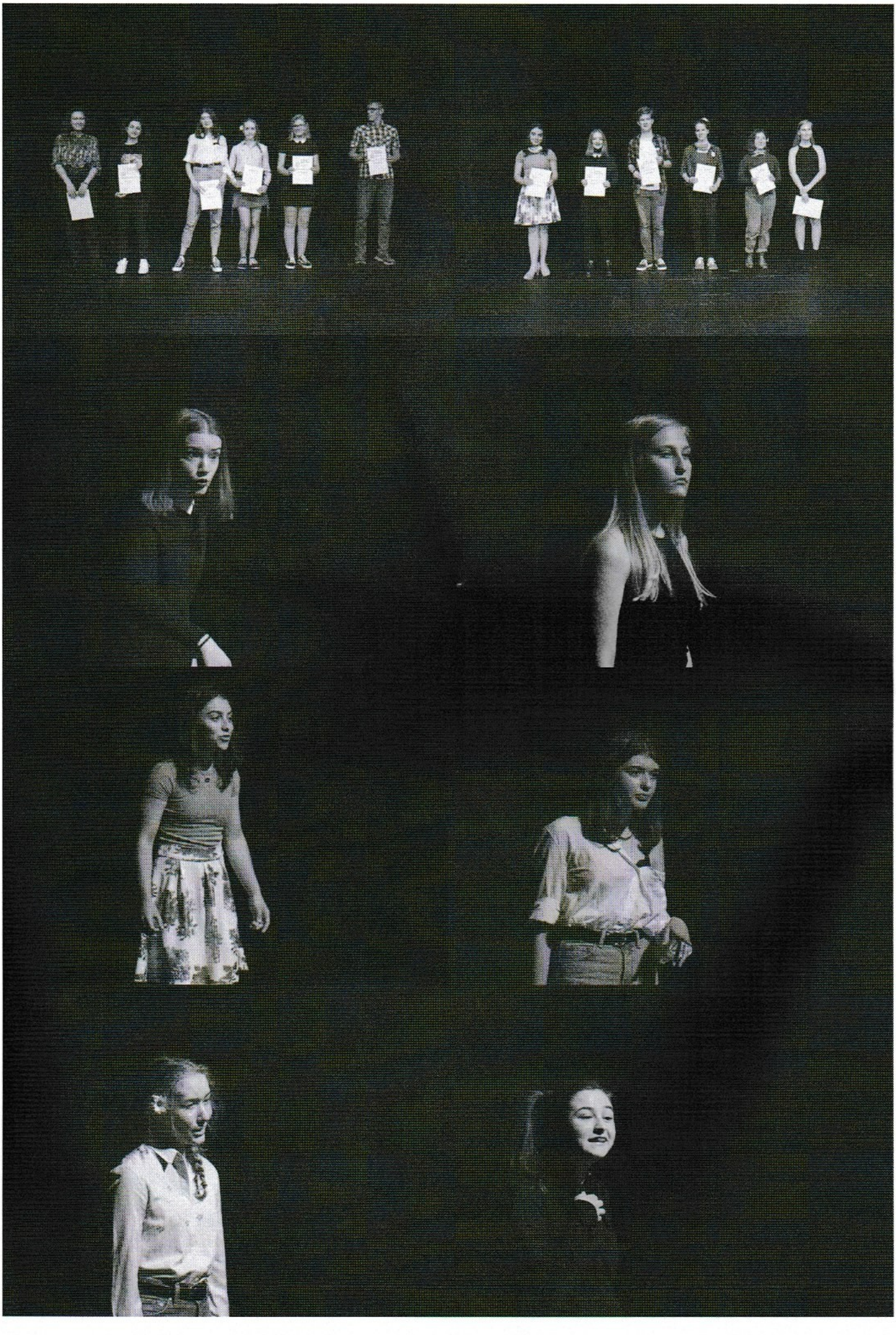
mlčí i v dechu

co stará zahrada se stromy

nenesou

dlouhá cesta domů

Rozcvičme se v poezii

Magdalena Gracerová Chrzová

(přel. P. Skála)

Rozcvička, je nás pět, šest, sedm, osm.

Wuuuha, Kulička v ústech překulujeme.

Je nás devět a jsme štěňátka, čicháme.

A hurá deset. Ts č, tsss šššš. Nádech, výdech.

Rezonance, tam kde končí zuby.

Brumendo směřujeme do bodu.

Mmmmmmmmmmmmmmmm

Zvuk se šíří všudy všude, zvedají se patra

Jsme v katedrále, ač není neděle

Min men man mon mun

Mami mimi mamino mimino maminečko miminečko

A jsme oř a jedeme dále

Pra pre pri pro pru

Vra vre vri vro vru

Zra zre zri zro zru

Je nás 12

Dra dra dre...kro kru kru hru hru

Další dva jsou tu čtvrtka za námi

Tdn ňťkg tadanaňaťakaga eiou ou au

Vypadáš dobře, až tehdy, kdy se nehlídáš,

Když to děláš napůl, jako bys to nedělal.

Propleskni se!

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

9 8 7 654321

...

10

0

Christian Morgernstern

Prévert Jacques

Zdeněk Svěrák

Vytáhni se za šošulkou ke stropu

Užij si to!

Prostor pro recitaci je váš!

Rozlučme se.

Zlomte vaz.

Rozhovory s recitátory 1. kategorie

Dorota Příleská

(Zdeněk Svěrák: úryvek z knihy Povídky: Nákup)

Text je vyprávěn z pozice ženy úplně odlišného věku, než jsi ty – vyprávíš o nakupování postaršího páru z pohledu babičky. Byla pro tebe tato poloha náročná nebo to byla spíše výzva, kvůli které sis text vybrala?

Byla to výzva. Já nemám ani dědečka, takže jsem si musela často představovat, jaké to vlastně je. Často jsem chodila do obchodů a snažila se vypozorovat podobné situace, jako je ta v mém textu. Podnikla jsem spoustu expedic, abych se dokázala do vypravěčky vžít a vcítit.

Jakou nejzvláštnější situaci jsi při těchto výpravách zažila?

Potkala jsem pár, který se nahlas hádal v Kauflandu, řešili mleté maso ve slevě. Bylo vidět, že ta babička už je úplně vyčerpaná a nejraději by svého manžela někam zahodila. Zjistila jsem, že si takovýchto situací normálně vůbec nevšímám, že se starám jen o svůj nákup. Teprve když jsem se na ně takto zaměřila, překvapilo mě, co se kolem všechno děje.

Jak probíhal výběr textu? Pročítala jsi celou knihu povídek?

Četla jsem pouze *Nákup*, výsledný text je ale dost proškrtaný. Bylo velice těžké v takovémto textu škrtat, protože je tam jedna perlička za druhou. Určitě doporučuji si celou povídku přečíst.

Agáta Mašková

(Michail Bulgakov/Dina Arshinskaya: Jak se Uher oženil)

Četla jsi více Bulgakovových textů? Co je na něm pro tebe zajímavé?

Text je z knihy *O prospěšnosti alkoholismu*, z ní jsem četla více povídek. Některé jsou vtipné, jiné zase vážné, například na konci *Dopis vládě SSSR* – až z toho člověka zamrazí. Bulgakovovy texty se často tváří jako legrace a nonsens, ale když se nad tím zamyslíte, moc do smíchu vám není.

Jak tyto dvě polohy fungují v tvém textu?

Já jsem text zpočátku vnímala jako humor – někdo se musí oženit, aby dostal stravenky. Pak ale člověku dojde ta realita, že to tak opravdu bylo. Dojde mu, jak je to na hlavu postavené.

Vnímáš tam i přesahy k současnosti?

Určitě je to aktuální i dnes – stále se dějí šílené a na hlavu postavené věci.

Co ti práce na textu přinesla?

Předtím jsem dělala spíše humorné texty. Teď jsem se poprvé pokusila pracovat s vážnějším obsahem, což pro mě, jako pro recitátora, bylo přínosné.

Matěj Kročil

(Bohumil Hrabal: Ostře sledované vlaky)

Zabýváš se Hrabalem více?

Já pana Hrabala velice uznávám, myslím si, že to je skvělý spisovatel, ale moc knih jsem od něj zatím nepřečetl. Když jsem četl a viděl *Ostře sledované vlaky*, zaujala mě nejvíce právě ta část, kterou jsem si vybral k přednesu.

Čím tě právě tato scéna zaujala?

Každý kluk v mém věku může takovou situaci zažívat, ale nemluví se o tom. Z toho důvodu jsem ji chtěl vytáhnout, říct ji jako text.

S jakými se setkáváš reakcemi?

Většinou se lidé smějí. Na krajském kole jsme měli porotkyni, která z toho byla úplně zděšená, ale většinou mám ohlasy pozitivní.

Proč má smysl zabývat se *Ostře sledovanými vlaky*, potažmo Hrabalovým dílem?

Hrabal píše jinak než ostatní autoři – píše velmi dlouhé věty. Můj text měl mnohem víc čárek než teček. Hrabal píše plynule, čte se jedním dechem, což mám rád.

Byl tento specifický Hrabalův styl pro tebe technickou výzvou?

Určitě ano. Jedna konkrétní věta má například 48 slov, takže je obtížné ji celou vystavět a pracovat správně s dynamikou. V textu je spousta emocí – radost, smutek, stud. Zpočátku bylo obtížné je všechny vměstnat do tak náročného textu.

Pavlína Tichá

(Slawomir Mrožek/Helena Stachová: Soucit)

Jak jsi se setkala s Mrožkem? Máš s jeho texty více zkušeností?

Narazila jsem na tento text, který se mi líbil. Potom jsem si četla i jeho další texty, jestli bych tam nenašla ještě něco jiného. Jeho tvorba je pro mě zajímavá.

Čím? Co je pro tebe zajímavé konkrétně na tvém textu?

Líbí se mi témata, o kterých

píše, jako třeba v mém textu – cizí neštěstí nejvíc potěší. Člověk v depresi najde útěchu v neštěstí někoho jiného a pochopí celý systém obchodu s vlastním neštěstím. Díky tomu pak dokáže pomoci zase on.

Tereza Oravcová

(Jacques Prévert/Adolf Kroupa: Velké prádlo)

Patří Prévert k tvým oblíbeným autorům? Máš k němu bližší vztah?

Bližší vztah mám spíše k textu, patří k mým srdcovým. Před dvěma lety jsem hledala text k recitaci a narazila jsem na Prévertovu sbírku básní, ze které mě zaujalo právě *Velké prádlo*. Šla jsem s ním na Dětskou scénu, kde mi řekli, že jsem na něj mladá. Tak jsem se rozhodla, že si ho nechám ještě usadit v hlavě a teď jsem se k němu znovu vrátila. Za ty dva roky se můj pohled na text dost proměnil.

Dokázala bys ten posun ve vnímání textu popsat?

Určitě mám teď více zkušeností, dva roky práce na textu jsou poměrně dlouhá doba. Navíc se změnily mé pohledy na situaci, o které text hovoří i na jednotlivé postavy. Uvědomila jsem si mnoho dalších kontextů, kterých jsem si dříve nevšimla.

Recitovat Préverta je technicky poměrně náročné. S čím jsi při práci na textu nejvíce válčila?

Například pasáž, kde vyjmenovává věci, které plavou ve škopku pro mě byla náročná, dlouho jsem hledala, jak ji pojmout. Nakonec jsem si přesně definovala každou jednotlivou věc, měla jsem o nich přesné představy, což mi s uchopením této části pomohlo. Také jsem měla problém s tím, že v textu nejsou konce vět – text mi často splýval dohromady, nezněl jako báseň.

V čem pro tebe spočívá Prévertova poetika? Co je ti na něm blízké?

Prévert je surrealistický básník, jeho texty jsou někdy těžké na pochopení, znějí spíše abstraktně. Je dobré se jim věnovat delší dobu a pochopit, co přesně se za slovy skrývá. Pro mě jsou jeho básně vlastně velmi realistické, popisují situace tak jak jsou, k čemuž já velmi tíhnu.

Anna Krauchuk

(Anya von Bremzen/Dana Chodilová: Díky, soudruhu Staline, za naše šťastné dětství)

S touto autorkou se setkávám poprvé. Mohla bys mi ji přiblížit?

Autorka je velmi dobrá kuchařka a vždycky psala právě kuchařky. Text je z knihy *Kukuřice, komunismus a kaviár*, kde píše o jídle v Sovětském svazu a skrz jídlo popisuje, co všechno se v něm dělo.

Zabývala ses více realitou Sovětského svazu? Zajímáš se o něj nad rámec tvého textu?

Moje rodina pochází z Ukrajiny, takže z vyprávění mám představu jak o minulosti, tak o současné realitě.

Co tě nutí text divákům říkat? Jaká je tvoje hlavní linka?

Myslím, že závěr textu to vystihuje naprosto přesně. „V obecném povědomí je postava tatíčka Stalina jaksi rozpolcená.“ Takovouto realitu Ruska vnímám i ze své osobní zkušenosti.

Posunulo se ti nějak vnímání textu za tu dobu, co na něm pracuješ?

Nejprve jsem text říkala spíše ironicky, teď mluvím z pozice holčičky, která vypravuje.

Anna Wawrzyczková

(O. Henry/ Jiří Josek: Harlemská tragédie)

Proč sis text vybrala? Máš k němu nějaký osobní vztah?

Spíš mi přišel nový, originální. Žádný podobný jsem ještě nečetla.

Mohla bys nám přiblížit autora? Ladí i své další texty do podobné nadsázky?

O. Henry žil na přelomu 19. a 20. století a je to poměrně známý britský autor. V jeho dalších textech, které jsem četla, se objevují takovéto příběhy z reálného života popisované v nadsázce.

Domácí násilí je nyní ve veřejném prostoru poměrně dost probírané. Byl i tohle důvod proč si vybrat text, který se na problém dívá z jiné perspektivy?

Zčásti ano. Popisuje téma odlehčenou formou, je tím až trochu kontroverzní.

Jan Strejček

(John Boyne/Jarka Stuchlíková: Chlapec v pruhovaném pyžamu)

Jak ses k textu dostal?

Hledal jsem text, který by mi sedl. Dříve jsem recitoval spíše vtipné texty, tak jsem se rozhodl pro změnu. Našli jsme pár vážnějších textů a tento nás zaujal nejvíce.

Máš k textu nějaký osobní vztah?

Zaujala mě tematika druhé světové války, která v sobě nese věci, na které bychom neměli zapomínat. Například téma rasového utlačování, o kterém mluví právě tento text.

Vítek Marušák, Martin Kuncl

Rozbor recitátorů I. kategorie

Herectví zahlušilo obsah, který jako posluchač potřebuji slyšet

Aleš Vrzák, Apolena Veldová, Ema Zámečníková, Andrej Drbohlav, Josef Kačmarčík

skupina

Dorota Příleská, Zdeněk Svěrák: úryvek z knihy Povídky: Nákup

AVr: Nechápu, proč jsou postavy v příběhu tak stejné. Nebudovala jste základní konflikt ve vztahu postav, který Svěrák buduje, aby se připravil na pointu. Chybí tam zábavnost. Zapracoval bych na výslovnosti. Promyslete intonace v dialogu lidí, pracujte s rytmem, tempem, chybí tam oživení situačního světa, kterým příběhová dvojice prochází.

EZ: Více si to představujte, sama byste se tím pak více bavila. Výstup by byl živější, více předaný. Doporučila bych vám (a téměř každému), abyste se více soustředili a věnovali expozicím. Máte sklon k prozaickému kolovrátku - výstup se stává monotónním.

AVe: Vypouštíte poslední slova. Nejdůležitější slova jsou v češtině mnohdy na konci věty.

AD: Pohltilo vás to. Byla jste chvílemi více herečkou než recitátorkou.

Agáta Mašková, Michail Bulgakov/Dina Arshnikaya: Jak se Uher oženil

JK: Otázka interpretačních/hereckých prostředků. Chytila jste adekvátní žánr, orientoval jsem se v postavách, ale pod dojmem těch vyhrávek a radosti z postaviček mizí celek. Kdybyste herecké prostředky umírnila, může to být cyničtější. Místy jsem měl pocit, že vaše gesta a mimika předchází textu.

EZ: Na začátku jste vyškrtla část Gogola, ale ten pointuje text, o čem je Ženitba, se propojuje s tím textem. Máte přehnanou mimiku, pracujte s tím nějak.

AVr: Dvě místa jste stáhla až na úplně nejcivilnější řeč. Ale já nevím proč. Udělalo by to víc, kdyby tam byl přetlak vnitřního křiku, takhle se nevytvořil žádný obsah.

AD: Na začátku jste dynamicky a rychle vystartovala a v cílové rovince jste neměla kde to brát. Ale tam dochází k zásadnímu rozuzlení.

Matěj Kročil, Bohumil Hrabal: Ostře sledované vlaky

EZ: Byl to trochu nebezpečný výběr textu. Předal jste jej velmi přirozeně, uvěřitelně a přitom citlivě. Dostal jste se do vnitřního nadhledu. Toužila bych po větší vystavěnosti textu.

AD: Máte zajímavý hlas. Podařilo se vám, že se to nepřevážilo ani na jednu z myslitelných rovin, které text v sobě má. Hranice mezi vážností textu a vtipu je velmi tenká a vám se podařilo ji nepřekročit.

AVr: Hrabal rád vytváří velmi dlouhá souvětí. Já bych se pokusil to držet, říct to dlouhé souvětí v jednom celku. Hrabal je jazykový génius, zkusil bych mu víc věřit.

EZ: Když chceme nadhled nad textem, chceme nějakou stylizaci, tak nám pomůže, že respektujeme text do mrtě.

AVe: Z dlouhého souvětí jste se chtěl vylhat tím, že jste ho řekl strašně rychle a tam jste začal šumlovat.

Pavlína Tichá, Sławomir Mrożek/Helena Stachová: Soucit

AVe: Jste nejmarkantnější případ toho, že když se vykreslují jednotlivosti, úplně zmizí celek. Více jste se věnovala hraní replik, herectví zahlušilo obsah, který jako posluchač potřebuji slyšet.

JK: Text je záměrně psaný v ich formě, kdybyste mluvila víc za postavu a objevovala s ní situaci, podpořilo by to absurditu textu. Bylo by to zábavnější a víc by nás to stavělo před problém.

AVr: Na můj vkus jste text tak segmentovala a tlačila do detailů, že se žánr grotesky nevyklenul. Problém je ve stavbě, rozčlenění textu, dílčí pointy se musí dotáhnout. Příliš mnoho tlaku a důrazu, někde skoro skandujete každé slovo. Technicky bych pracoval na výslovnosti.

EZ: Je důležité u toho textu najít vyvrcholení, zhuštění výpovědi.

Petra Holubová, Irena Dousková: Chuligán

AVe: Dlouhý text s jednou zápletkou. Zrada textu je ta, že je tam příliš mnoho postav, které svádějí k tomu, abyste je zahrála. Vykreslování jednotlivých postav zabije příběh, který je strašně

jednoduchý. Myslela bych na strukturu textu, na práci s temporytmem.

JK: Text nemá moc jasnou strukturu. Na základě tématické volby byste tomu textu musela hodně pomoci, abyste ho postavila na nohy.

EZ: Jak interpretovat přímé řeči – pokud jsme v divadle, vytváříme iluzi, že jsme postavou. Pokud je to ve vyprávění, nestáváme se postavou, ale citujeme ji. Předáváme jí náš pohled na postavu, co si o ní myslíme.

JK: V poslední fázi jsem měl místa, kde mi to fungovalo, cítil jsem, že si nějak interpretujete psychický pochod postav.

Sára Václavovičová, J. H. Krchovský: Jak bude po smrti?, Ve čtyřech pramínících krev ze zdi teče

JK: Obdivuhodná volba textů, nejsou jednoduché, je potřeba mít vztah k jejich obsahu. Působila jste na mě zle, nepříjemné násilné obrazy mi předkládáte na můj vkus až příliš silně. To brání v pochopení point. Méně vnějšku, víc propojit jednotlivé obrazy i v rámci jednotlivých dvou textů – dát jim společnou kompozici.

AVr: Velmi zajímavá volba, ale pro Vaši interpretaci není dobrá. Jsou to velmi silné, cynické texty o přemílání v sobě. To vyžaduje velmi jednoduchou formální vnějškovou interpretaci a velmi hlubokou vnitřní. Vás to nutí okrášlovat jevištní interpretační výkon, což nefunguje ve sdělnosti.

EZ: Kdyby to bylo o Vašem postoji k tomu textu, byla byste víc uvěřitelná. Šla jste spíše cestou ztotožnění se s textem, to vzhledem k Vašemu věku příliš uvěřitelné není.

AVe: Je potřeba si připravit stavbu celého textu a vědět, z jakého úhlu ho vyprávíte. Vy jste pointu rozkouskovala a zmizel mi oblouk počáteční otázky a konečné odpovědi.

skupina

Tereza Oravcová, Jacques Prévert/Adolf Kroupa: Velké prádlo

AVr: Nadpis je součástí textu, něco, s čím pracuju, u vás mi to chybělo. Propojování obsahu a formy. Uniká mi, co vy si o tom myslíte jako interpret, kam mě navádíte. Je to sympatický sdělný výkon, ale chybí mu přesah, nadstavba. Chtěl bych tam větší interpretaci.

EZ: U Prévertových textů pomůže pustit si představový film a promítat si. O těch obrazech, které vidím, mluvit, ne je jen ilustrovat, aby ten film posluchači viděli tak, jak já chci. Víc při tom věřit autorovi, který je geniální, věřit formě a nepokoušet se přehltit svoje sdělení vnějškovými prostředky. Problém je v přístupu k textu a prostředcích, které jste zvolila pro sdělení.

JK: Myslím si, že se stavbou si lze hrát rafinovaněji.

AD: Prévert patří mezi autory, kteří měli velmi muzikální pohled na svět. Pro mě to nemělo rytmus autora. Kdyby to mělo váš rytmus, tak bych to bral jako cover. Jako váš vlastní feeling feelingu někoho jiného. Ale tohle nebyl ani Prévert ani vy.

Anna Krauchuk, Anya von Bremzen/Dana Chodilová: Díky, soudruhu Staline, za naše šťastné dětství

EZ: Jste zkušená recitátorka, ovládáte přednesové prostředky. Dobrý výběr, ojedinělý, cenný text. Verbálních i nonverbálních prostředků na mě bylo příliš. Text obsahuje silná fakta, nepotřebuji k tomu bububu, Emo! zasáhne mě to i tak.

JK: Na úplném konci máte přepsanou oznamovací větu v otázku. Je to dobré, ale vy, ačkoliv kladete otázku, dáváte odpověď. Já bych se nad odpovědí chtěl zamyslet sám. Utahovala jste šrouby, zdálo se mi, že chcete velmi faktografickému textu dodat emoce, beletrii.

AVe: Nejdřív vystavíte krásný svět a vzápětí ho popřete faktografií. Bylo by dobré jen postavit ty dva světy vedle sebe a nechat posluchače, ať si je srovná. Spojit skrývané emoce, které máte, se suchými fakty.

AVr: Byl jsem překvapený, jak perfektně pracuješ s větou, jak dokážeš pracovat s myšlenkou, kolik máš dechu. Problém je podle mě v edukativnosti, ve zdviženém prstu, příliš bereš posluchače za ruku a on se pak může cítit hloupě.

AD: Autorka by byla pobouřena tím, co se s textem stalo. Kniha upozorňuje na nesprávné hodnocení dějin, ale přesně to samé udělal ten, kdo udělal škrty. Místo tečky máš místy otazník, což nese úplně jiný význam. Zda-

leka nejlíp jsi nastoupila na flek a předala jasné komuniké, že je to právě teď tvůj prostor. Ale mám velký problém s tím, že někdo hrubě znásilnil podstatu komuniké textu.

(Následně oponuje AVr, a rozbor se tak převrací v disputaci o tom, jak pietně s textem při interpretaci nakládat. Disputace to byla nesmírně podnětná, bohužel dalece překračuje prostor vyhrazený pro tento záznam.)

Viktorie Bechná, Jaroslav Rudiš: Český ráj

AVe: Snažila jste se vykreslit každého jednotlivě, ale struktura textu se změní, dojde ke zrychlení, temporytmická stavba se stává vtipnou. Pokud si stojíte na vykreslování jednotlivých postav celou dobu, ztrácí se ten vtip. Více tlačíte na to si ty postavy zahrát, bez ohledu na to, kam text směřuje.

AVr: Málo zachycený dialog. Ti chlapi spolu mluví dohromady, vy jste to rozsekala. Víc jste se snažila dostat je do hlasových poloh, než do tempa a rytmu, který ale vypovídá o jejich charakteru.

JK: Na začátku přijdete s ležérním postojem a ten Vám zůstane, nejsou tam momenty, kdy ti chlapi vystartujou.

AD: Chyběla mi vícevrstevnatost celkem prostých postav. Vyhrát si s dynamikou drobných dílčích konfliktů.

Anna Wawrzyczková, O. Henry/ Jiří Josek: Harlemská tragédie

JK: Zaujala jste mě. Vystihla jste styl. Měl jsem ale pocit, že to zůstalo někde na třičtvrtě cesty, aby se to dotáhlo. Souvisí to s rytmickou výstavbou, tempem. Dá se to vykreslit, ne hereckýma, ale technickýma prostředkama.

AVe: Je třeba na postavy koukat více zeshora než zevnitř.

EZ: Nakolik jste mi sympatická, tak jsem vaši interpretaci nepřijala. Je to absurdní text, ženský téma, napsal to chlap, o kterém si myslím, že ženský snad ani rád nemá. Chce to postoj k tomu, co se tam odehrává. Chtělo by to větší nadsázku, bylo to příliš realistické, příliš natvrdo. Když to vezmu doslova, tak mě to jako ženu velmi uráží. Je třeba najít přístup.

AD: Více si pohrajte s posluchačem a budujte napětí.

Adéla Hovádková, Jan Skácel: Jedna neděle z mého dětství

EZ: Výběr je složitý – Skácelovo vzpomínání na to, jak byl malým klukem, Vám nemůžu věřit. Možná by to bylo možné řešit větším nadhledem. Text tekl se stále stejným příjemným úsměvem (který retušoval jiné výrazové polohy) a stal se monotónní. Zapracujte na mluvních dovednostech, převážně jsem Vám nerozuměla.

AVr: Jde Vám o postihnutí návratu do dětství? Protože to text neposkytuje. S tím přichází ledabylost řeči, nesrozumitelnost. Zdá se mi, že se snažíte o monolog, že se stylizujete do toho kluka.

JK: Čekal jsem lyrické líčení, a tak jsem byl pozitivně překvapen. Ale když se snažíte být za vesnického kluka, nemůže se to spojit.

AVe: Konec se Vám nehodí, tak ho rychle odříkáte a jako by tam nebyl. Ale z tohoto místa se přeci vypráví celý ten příběh.

Jan Strejček, John Boyne/ Jarka Stuchlíková: Chlapec v pruhovaném pyžamu

AVr: Je tam pro mě málo vypravěče. Text je vyprávěním o nějaké situaci, která se stala a ty se snažíš moc dohrávat situace příběhu. Rozpadlo se to na jednotlivý části. To, kam to máš dovést, nějaké finální sdělení, zůstalo na půl cesty. Měl bys zapracovat na výslovnosti.

EZ: Je potřeba to vystavět, důležitá je expozice, tam se všechny základní informace dozvíme.

JK: Pro mě je taky důležité slovo situace. Více energie jsi věnoval vykreslení postav, ale situační zajímavosti zůstávají neprokreslené, toho docílíš výstavbou.

AD: To, co nám sdělujete, sdělujete i tím, jak se oblečete. Váš outfit mi nesedí k tématu. Příště nad tím více popřemýšlejte.

Monika Němečková a Kateřina Prášilová

Diktát z Bruselu 3

Potvrzuju, že je to přesně tak, jak se proslýchá. Bruselští eurokrati většinu pracovního dne vydávají směrnice upravující prodej zelí, věnují se skupinovému razítkování, vymýšlení nevyžádaných doporučení, štafetovému předávání odpovědnosti a pingování kolegů z výborů do výboru (ať už to znamená cokoli). Zaposloucháte-li se ale do všeobecného euromumraje pozorněji, shledáte v něm přese všecko určitou harmonii, navíc s jasně rozpoznatelnou melodickou linkou. Ano, Ódou na radost v Bruselu nezarmoutíš!

Jelikož holistická kultivace Evropanů zahrnuje i kulturně-historický aspekt, připomeneme si v rámci dnešního opakování, kde a jak se vzala evropská hymna. Vy, kteří byste radši měli fyziku nebo tělocvik, si můžete v rychlosti zanadávat a kopnout do židle. Teď. A pak se smiřte s tím, že spravedlnost je holka slepá.

Příběh hymny EU v něčem připomíná Cimrmanova Hamleta bez Hamleta. Evropa si pasáž z Deváté symfonie jako svou hymnu zvolila především kvůli básničce Friedricha Schillera, na jejíž námět Ludwig van Beethoven skladbu složil.

Friedrich Schiller: Óda na radost

(překlad Pavel Eisner)

Radosti, ty jiskro boží,

dcero, již nám ráj dal sám!

Srdce vzňaté žárem touží,

nebeský tvůj krásy chrám.

Kouzlo tvé teď opět víže,

co kdy čas tak dělil rád,

zástup lidstva sbratřen blíže

cítí van tvých křídel vát.

Komu štěstí v žití přálo,

v příteli svůj štít že máš,

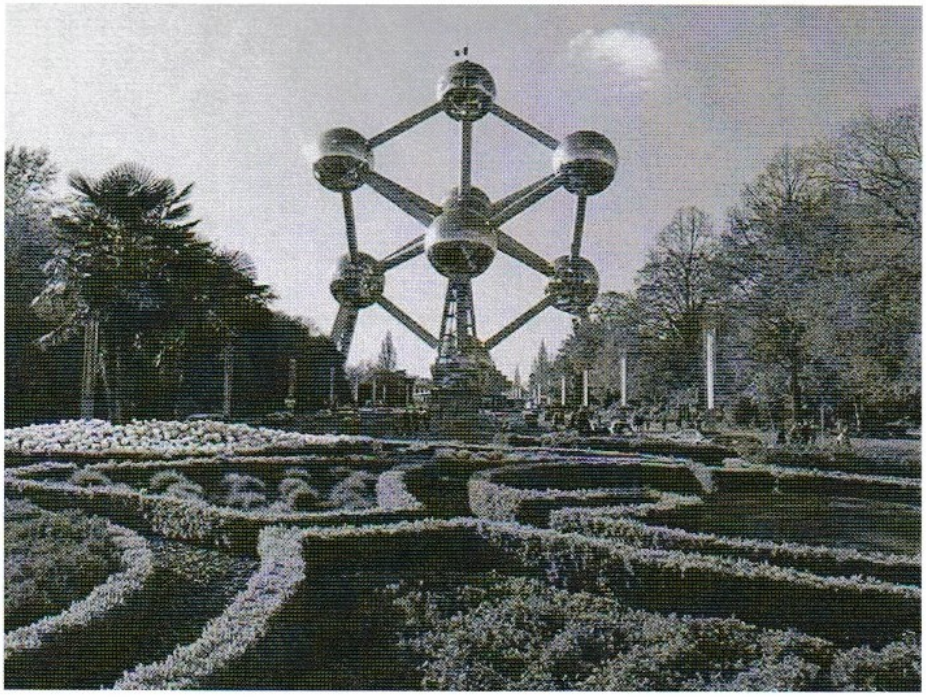
komu vnadnou ženu dalo,

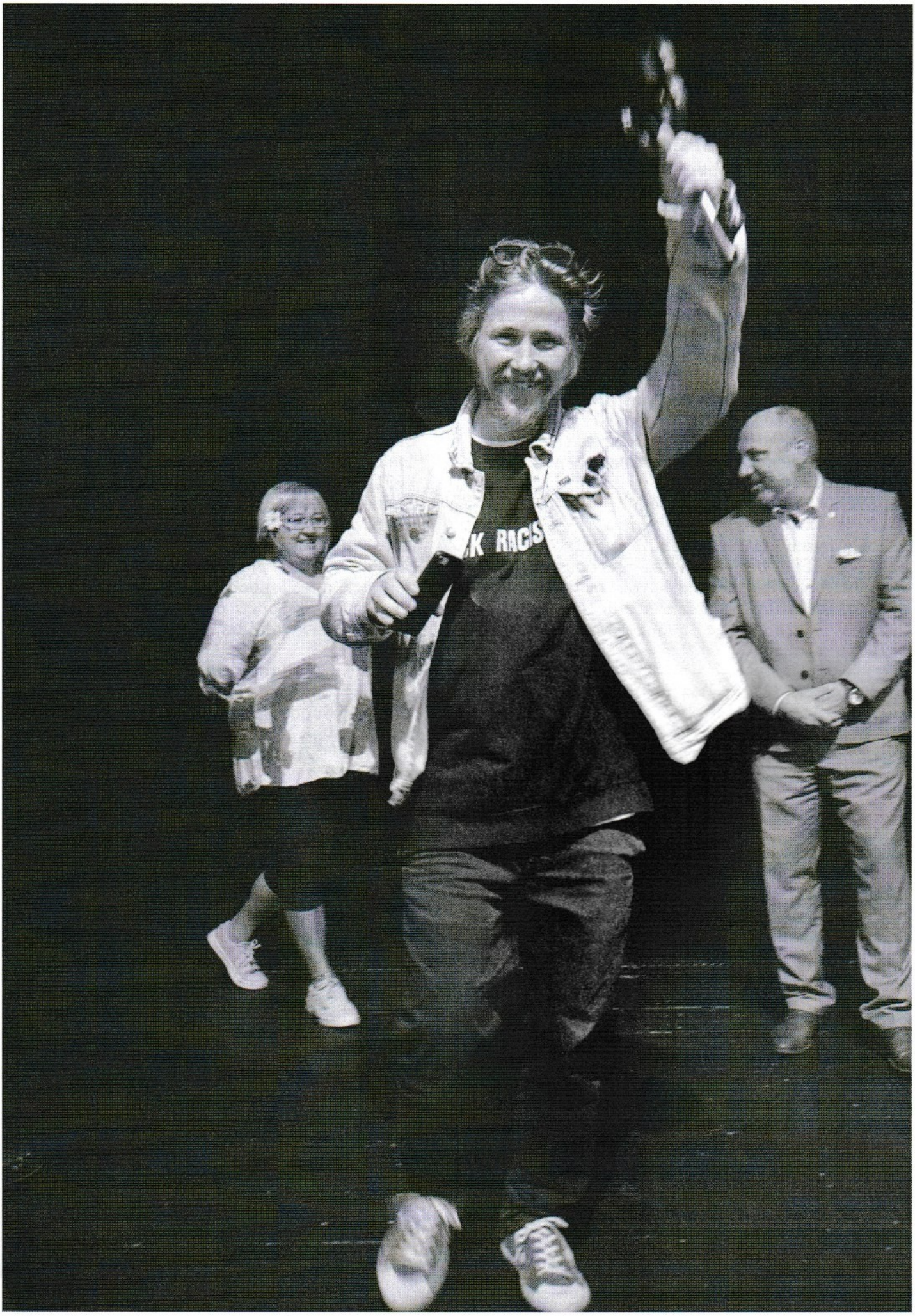
mísit pojď se v jásot náš!

Kromě toho, že se skálopevný (čau Pavle) romantik Schiller v básni rozplývá nad ženskými vnadami, koketuje se žhářstvím a zajišťuje air-conditioning radostným vanutím křídel, zmiňuje se také o všeobecném sbratření lidí a přátelské opoře, kterou si lidé vzájemně poskytují. Idea kamarádění napříč národy překvapivě dobře rezonovala s tím, o co se snažilo nově vznikající evropské společenství. Hezky to ten Schiller napsal. Hezky. A tak se zadařilo, že se Óda na radost stala roku 1972 hymnou Rady Evropy a potom roku 1985 hymnou Evropské unie. Jelikož pádnost překladů Schillerovy básně do všech jazyků EU se ukázala být virulentně kolísavá, bylo rozhodnuto, že oficiální verze evropské hymny bude pouze instrumentální, bez textu, bez básničky. Kvůli Schillera, bez Schillera. A to je nakonec beztak v pořádku, protože hudba je jazyk univerzální, srozumitelný všem. A tak není divu, že si krom eurohujerů Ódu na radost přivlastnil třeba taky Rowan Atkinson, sbor plyšových muppetů nebo 10 000 Japonců oslavujících Nový rok (všechno na YouTube, všechno rozkošný).

V třetí – krizový – den vám tedy Brusel ukládá jenom jeden úkol. Zazpívejte si. V hospodě, ve sprše. S Mrázkem, nebo bez. Hlavně s citem a s radostí.

Z exilu
Jitka Hejlová

Máme klíč od města! Přijďte k nám do bazaru. Čistá mosaz.

Městská poezie Prostějov

1. 5. 2020
Chtěl mlsat i vonět, ale zaplatit nehodlal.

podezřelý osmadvacetiletý muž
na prodejní ploše mezi regály vložil zboží
místo do košíku
pod bundu
prošel pokladní zónou bez zaplacení

nezákonné jednání neušlo pozornosti
ostraze obchodního domu
při zjišťování všech skutečností
deodorant Old Spice
a čtyři čokolády Geisha
z lupu se tak pachatel dlouho neradoval
za takové počínání pokutu
do výše
50 000 Kč

Kateřina Prášilová

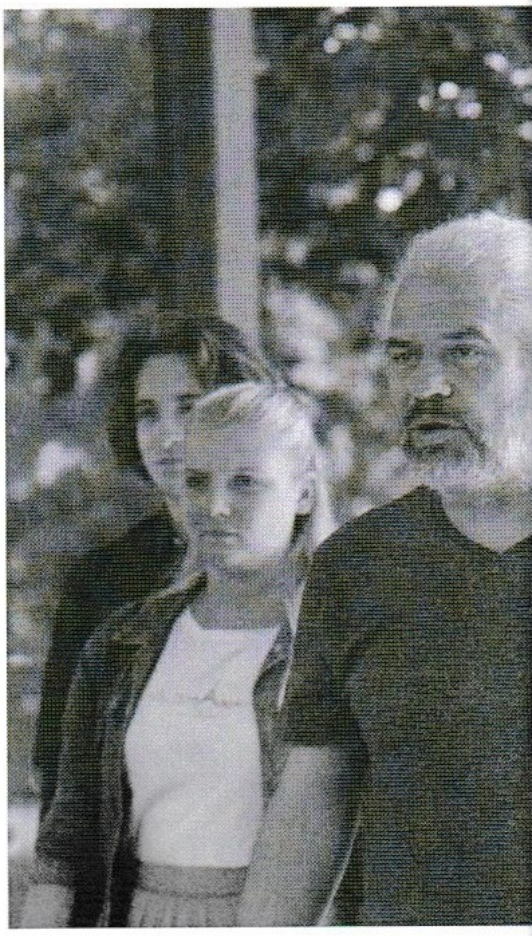

Stačí se postavit na ulici a

Do podkrovního sálu městské knihovny přicházím se značným předstihem. Jsem tam skoro první. Seminaristé se trousí pozvolna. Jsou příjemně naladěni a na druhý den práce s Petrem Vášou se očividně těší. Petr začíná seminář krátkou rekapitulací toho, co si již společně vyzkoušeli o den dříve, ale pak už hned kypří půdu pro další experimentování. Přináší myšlenku, že lidé jakožto živočišný druh mají tu zvláštní schopnost, že většinu svého života prožívají v jakémsi polospánku či transu. Nevnímají okolí ve své komplexnosti. Spíše jim splývá v jakýsi šum na pozadí, kterým proplouvají. Vysvětluje svůj pojem „bděn“, který využívá pro krátký literární zápis vědomého prožitku reality (někdy na hranici poezie). Petr tím připravuje účastníky semináře na práci v exteriéru.

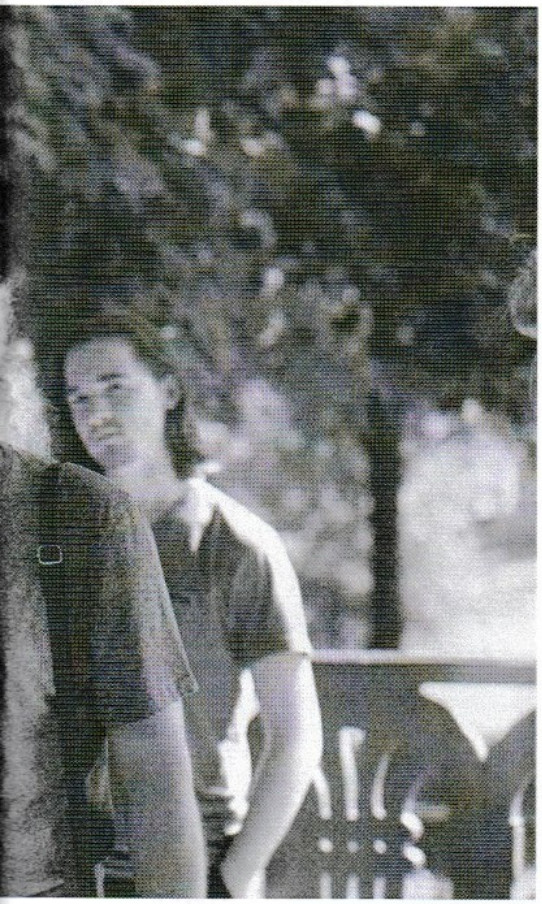
Ovšem ještě před výpravou do terénu provede ve spolupráci se seminaristy jedno praktické cvičení uvnitř v učebně. V podkrovním sále si zaimprovizuje se čtveřicí seminaristů a vytvoří s nimi na základě krátkého „bděnu“ (ze slov „tři okna“, „dvacet lidí“ a „šmouha na podlaze“) jakýsi rytmizovaný portrét místa, v němž se právě nachází. Potom všichni společně improvizaci v rychlosti reflektují. Pozastaví se nad tím, že ve spontánní kompozici, kterou si společně vyzkoušeli, se prosadil refrén, který nikdo dopředu neplánoval, a který celý průběh cvičení tematicky zastřešil. Tento konkrétní příklad Petr hned využívá k tomu, aby promluvil o možnostech kompozičních principů, se kterými je možné při tvorbě obdobných performancí pracovat – o formě cyklické a evoluční.

To už ale přichází nejvyšší čas na to jít ven. Naše první zastávka je v altánu v parčíku poblíž kina. Petr je z atmosféry místa překvapen. Očekával meditativní, k odpočinku vybízející místo, ovšem blízká hlavní silnice od něj nelze odmyslet. Ptá se seminaristů, jaký mají oni z místa pocit. Někdo reflektuje výhled na zeď a na historické centrum města. Na to Petr odpovídá, že každý pohled nabízí jiné téma a že ho natolik pohltil ruch silnice, že si prve této možnosti nevšiml. Na to dvacítku seminaristů půlí na dvě skupiny, ze kterých se postupně rekrutují vedoucí improvizací (vystřídají se nakonec v této pozici téměř všichni), kteří dle svého uvážení a cítění nastavují zbytku skupiny pravidla, jak pracovat s prostorem a podle jakého klíče z něj čerpat slovní materiál. Během chvíle vzniká řada spontánních improvizací na pomezí voicebandu a instalace ve veřejném prostoru. Petr vybízí neperformující seminaristy k aktivnímu diváctví, k pohybu po prostoru, k sledování akce z různých úhlů pohledu. Jako v galerii. Vedoucí improvizací i jednotliví performeři experimentují s prostorem, i s tím, kam situovat diváky. Vznikají zajímavé vícehlasy. Někteří účastníci jsou naopak tak tiší, že je nutné se k nim přiblížit na půl metru, aby divák jejich slovům vůbec porozuměl. Jiní jsou naopak dominantní a jejich projev zabírá velký prostor.

Druhým místem, na které se seminář fyzického básnictví vydává, je plácek u sochy Jiřího Wolkera. Místo u pomníku proletářského básníka, na ose mezi kurdským kebabem a Zlatou bránou, je doslova přeplněno tématy, která je možné interpretovat. Navíc na ulici panuje čilý ruch, se kterým je také nutné počítat a nějak jej do improvizace zahrnout. Během reflexí jednotlivých pokusů se Petr často seminaristů ptá, jakým způsobem by jejich průběh natočili. Jaké detaily by si vybrali. Jestli by nejprve ukázali celek, či jej postupně skládali. Není to pouze příprava na zítřejší seminář, během něhož seminaristé vkročí do nového média a začnou se zabývat natáčením a zpracováním videa. Je to i zajímavé dramaturgické cvičení, které pomáhá seminaristům si uvědomit, co bylo pro ně v jejich improvizaci

za chvíli už běží čas jinak

důležité a co by primárně a v jakém pořadí chtěli na kameru – tedy jakémusi modelu ideálního diváka - sdělit.

Poté Petr vyhlašuje přestávku, kterou využívám k tomu, abych se potichu vytratil a zaznamenal své dojmy (jichž je touto dobou beztak už tak akorát na jeden článek) na papír, dokud jsou čerstvé. Navečer Petra ještě odchytávám v DUZE a vedu s ním krátký rozhovor (respektive položím mu jednu otázku a on mi všechno podstatné už řekne sám).

Na úplném začátku dnešního semináře jsi použil slovo „bděn“. Mohl bys mi jeho význam ještě jednou nějak ozřejmit?

Připadá mi zajímavá dvojice „sen“ a „bděn“, a to včetně té úvahy, že snění je bdění svého druhu a že opakem bdění je dřímota anebo spaní, ale ne snění. Pojem „bděn“ jsem si pro sebe vymyslel pro převážně slovní útvar, který se může stávat poezií, ale nemusí nutně, a přitom není prózou. Je to nástroj, jak skrz clonu banality proniknout k jádru věci. Skrze bezprostřední vnímavost. Stejně tak se studenty zaměříme pozornost na cokoliv, a pokud si všimneme nějakých detailů, nějaké jedinečnosti té věci, tak tím jí zbavíme té banality. Je to nástroj, který pochopí i malé dítě a zároveň je to jedna z těch nejvážnějších věcí v životě, kolem které se točí psychologie a dějiny kultury. Možná celé umělecké snažení lze definovat, jako překonávání banalizace – která je ovšem evolučně důležitá a slouží nám k přežití, abychom nebyli přehlceni informacemi – hledání cest, jak ji odclonit.

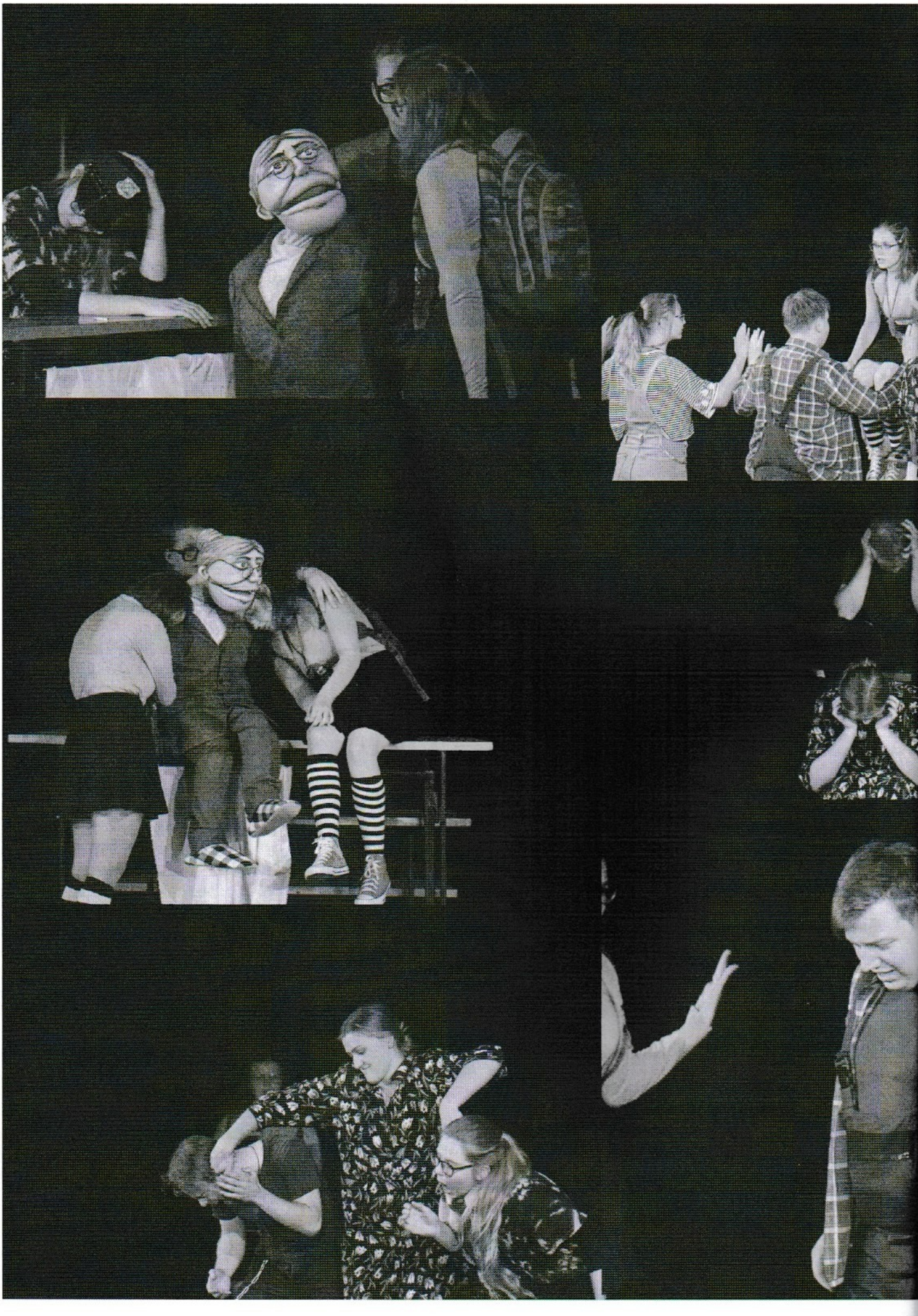
Mě na tomhle přístupu baví, že ho pochopí každý, a že k tomu až mystickému kouzlu není potřeba nějakých transů nebo extrémních a zvláštních zážitků, ale naopak že to je vstup do těch nejjednodušších věcí pomocí nejjednodušších prostředků. Proto mě těší, že v této skupině seminaristů to lze vysvětlit v jediné větě a všichni to pochopí a dochází k zábavným i kouzelným věcem. Stačí se postavit na ulici a za chvíli už běží čas jinak.

S tím souvisí i technické věci. Například práce s repeticí a loopem. Sborové opakování se vytrhne ze všednosti a získá váhu a tíhu a možná i humor. Tohle je to, co mě zajímá. Jak ty nejzásadnější věci dostat co nejjednodušším způsobem k lidem. Rád to beru jako gesto proti tomu názoru, že k hlubšímu prožívání života potřebuju něco senzačního, nějaké exotické země, drogy nebo zvláštní techniky.

Jakub Maksymov

Dodatek:

Přestože akce seminaristů před sochou Jiřího Wolkera nebyla nijak zvlášť invazivní, už jejich samotná upřená pozornost na pomník proletářského básníka zafungovala jako dostatečná rozbuška pro rozhořčený projev náhodného kolemjdoucího Prostějovana. Nejprve básníka zasypal nadávkami: „Ožralej komunista, a kdyby byl stalinista, tak by byl úplnej hajzl.“ Petr Váša poznamenal, že tento pán možná předznamenává nový trend hejtů v podmiňovacím způsobu. Lze nenávidět člověka nejen pro to, čím je či byl, ale i pro to, čím by být mohl či byl býval mohl být. Nicméně o tom, že podle všeho Wolker není ve svém rodném právě idealizován, svědčila i reakce dvou přísedících dam, které potvrdili, že básník byl alkoholik a navíc dodaly, že za něj všechny básně beztak napsala jeho máma.

Dysfunkční s

RECENZE

DYSFUNKČNÍ SUPERHRDINOVÉ

Soubor Červiven se pokusil převést na jeviště příběh z knihy Fredrika Backmana Babička pozdravuje a omlouvá se (překlad do češtiny Jitka Herčíková).

Pokusil – tohle slovo jsem užila záměrně. Pokud chceme zpracovat knižní předlohu do divadelního tvaru, je dobré hned od začátku práce na scénáři vědět, které z témat budeme chtít akcentovat, jakými divadelními prostředky budeme pracovat a jaké sdělení chceme do světa svou inscenací vyslat. Tohle vše bylo právě na inscenaci problematické. Scénář, který se snaží zachovat snad všechna možná témata, která původní předloha nabízí, zároveň z vytržených doslovných citací z knihy poskládat text, který je jazykem (překladem?) už tak dost „nečeský“ a hercům často nejde z pusy a podráží jim nohy. Zvolené prostředky, kde se míchá činohra, vyprávěné divadlo, loutkové divadlo, divadlo pracující s jednoduchými znaky byly dalším matoucím prvkem pro nás diváky. Scénář i zpracování nám vlastně nabídly i několik konců. Konkrétně ve chvíli, kdy soused Alf odchází s Elzou dělat do sněhu andělíčky, působí celá scéna jako jasný konec inscenace. Ta pak ale pokračuje – kromě informací (narodil se sourozenec, Elza zdědila dům, otčím taky – jako ostatně všechny postavy – není takový blbec, jak to vypadalo) nepřináší ale nic nového, důležitého. Nic, co už bychom nevěděli, nebo si nedokázali domyslet sami, nebo popřípadě vědět nepotřebovali. To vše se však opět odvíjí od zmíněného scénáře.

Přes všechny výtky jsme ale viděli inscenaci hranou s lehkostí i pokorou. Soubor disponuje velmi nadanými herci, kteří se opravdu poctivě snaží naplnit režijní pokyny. Dokážou srozumitelně a přesně pracovat s jednoduchým znakem (řetězy spolužáků agresorů, kytara Příšery, Alfova ukolébavka), jsou technicky (hlasově, pohybově) skvělí. Z celého souboru srší energie a je cítit obrovský potenciál. Moc se těším, až od nich uvidíme další inscenaci, kde si třeba ke zpracování vezmou text již hotový a budou si hlídat srozumitelnost zvolených prostředků, které jim pomohou k jasnému sdělení konkrétního tématu.

Renata Vordová

uperhrdinové

n, Krnov

Našim superhrdinům všedního dne

Rozhovor se souborem ČERVIVEN

Předlohou byl divadelní text, povídka nebo kniha?

Saša: Původně je to kniha od Fredrika Backmana *Babička pozdravuje a omlouvá se*.

Jak probíhala inscenace předlohy? Jaké jste používali postupy?

Víťa: Je to rozsáhlejší dílo. Na začátku jsme tedy museli rozebrat text a shodnout se na důležitých momentech. Jednou z prvních věcí, které jsme při inscenaci použili, byla strukturovaná dramatická hra.

Můžeš nám to trochu přiblížit?

Víťa: Byli jsme postaveni v postavě před konflikt, který za ní musíme vyřešit. Zkoušeli jsme se s postavou dostat do různých situací.

Hana: Byl to takový interaktivní průvodce dějem, abychom si prožili jednotlivé situace a lépe pochopili jednání postav.

Pracovali jste každý na své postavě, nebo jste se dívali na příběh očima všech?

Eliška: Nejdříve jsme si role nerozdělovali. Zkoušeli jsme si situacemi projít ve více postavách, snažili jsme se do nich dostat i fyzicky – jak by se pohybovala, jak by držela tělo. Až poté jsme si podle našich typů rozdělili výsledné role.

Hrajete o vašich superhrdinech všedního dne?

Soubor (hromadně): Určitě!

Kdo vyráběl loutku babičky?

Daniela: Ta je kradená z Divadla loutek v Ostravě.

Soubor: Darovaná!

Daniela: On to byl jejich odpad.

Saša: Cesta z Ostravy k nám do Krnova s loutkami v životní velikosti byla dobrodružná. Lidé se za námi otáčeli, s čím to jdeme – pár lidí se asi dost polekalo.

Pochopil jsem, že jste se dneska sešli poprvé po dlouhé době. Bylo to tedy pro vás trochu dobrodružství?

Eliška: Vlastně nás to docela překvapilo. Po tom, co jsme se půl roku neviděli jsme to čekali mnohem horší.

Hana: Na text jsme si sice těžko vzpomínali, ale zase na druhou stranu jsme neměli nic zautomatizované a víc jsme vše prožívali.

Daniela: Já třeba jsem pouze záskok, který to hrál po jedné zkoušce. Proto to bylo dost traumatické.

Vítek Marušák

PopArtová píseň Sla

Prostomyslná Rodina Ne

Magneťák hraje v pop-artové krabičce

Rozhovor se souborem Prostomyslná Rodina Nemravova

Vaše představení je se vším všudy kramářská píseň. Jak se to stalo? Co vás přivedlo k této formě?

SN: V roce 2009 jsme měli výročí naší školy a dva roky před tím bylo výročí vzniku města Uherské Hradiště. Při té příležitosti moje žena napsala slova kramářské písně, kterou vytáhla z nějakých starých kronik. Bylo to o dívce, která porodila dítě a hodila ho do studny a zavřeli ji. Ona, jak byla zavřena v té šatlavě, tak ji konšelé chodili vyslýchat. Vyslýchali ji rok, a po roce se jí narodilo miminko a oni ji pustili pro nedostatek důkazů. Ona odcházela a odnášela si dva ranečky, v jednom měla miminko a v druhém plný pytlík peněz. To byla první kramářská píseň, která vznikla. Od té doby vzniklo hodně písní o místě, na které jsme zrovna docestovali, měli jsme dokonce kapelu. Jednu kramářskou píseň jsem před třemi lety zpíval ve Valašském Meziříčí na festivalu poezie a po třech letech jsem se rozhodl, že zase udělám kramářskou píseň. A toto je vlastně recyklace jednoho představení, co jsme hráli s prckama.

No a letos jsem zajel do sběrného dvora, našel jsem tam rádio, přivezl jsem magneťák, který jsem rozebral, tady jsem mu dal baterky a ten magneťák hraje, a tady, protože jsem přemýšlel, jakým způsobem udělat převody, tak jsem navštívil opravnu kol a tam mně dali tady ty zbytky z kola. A když už jsem měl zbytky z kola, aby se mi to točilo, jako že mám hrací skříň, tak jsem našel ten text. Našel jsem ho v časopise Mládež míru. Je zajímavé, že u nás se ten časopis jmenoval Mládež míru, k máni je na bazoši, a ten byl podle vzoru sovětského Molodezh' Mira, což je blbost, protože „mir" je svět. Tak v tom časopise je přiložen tento text. A moje slečna terénní sociální pracovnice Aneta má dokonce i rádio. To je v podstatě vyrobené z jiného rádia. Ale tady, tady má nálepku, a to je pop-artové pivo. Takže je to naprosto dokonalé, magneťák hraje v pop-artové krabičce.

A jakou historii mají tyto další krabičky?

SN: Něco podobného jsme používali, když jsme měli představení, kde se šermovali Jussac s D'Artagnanem, někteří lidi na to neviděli, tak jsme jim to poslali, aby si to přiblížili, jak to vypadá. A protože já mám doma asi sto rozebraných počítačů, tak jsem použil ty krabičky, které mi zbyly, tady na to. (S. Nemrava ukazuje obrázek) Je jasné, že v roce 1961 musel mít Buckingham, který zabránil válce, svazáckou košili. To by jinak nefungovalo.

Jak došlo k tomu, že se spojil tak starý fenomén jako je kramářská píseň s pop-artem?

SN: Tu píseň nahráli na dvoukole, na kterém jel Lichtenstein, zakladatel pop-artu. Je naprosto logické, že se ten západní kapitalistický pop-art nějakým způsobem musí ve správné rovině přetavit pro naši mládež jako vzor. A ten přerod – 17. století, ve kterém někdo svou smrtí zabrání válce – přetavili pop-artoví umělci v symbol pro socialistického člověka v roce 1961. Je naprosto jasné, že vznikly pop-artové symboly, které u nás nikdo neznal. Aby věděli, jak vypadá pop-artové umění, tak hele: Lenin na plechovce a zde má Marilyn pionýrský šátek. Takto krásně je v redakci Mládež míru vyzdobili.

Monika Němečková

Kramář s tabletem

Prostomyslná Rodina Nemravova, uskupení existující při ZUŠ v Uherském Hradišti, vystoupila na jevišti Duhy s jarmarečním počinem *PopArtová píseň Slavná kauza Bakinghem*. V doprovodném, úvodním textu k produkci se hemží jmény jako Endrjů Warhola, Bob Lichtenštajn, Alexandr Dymas starší, Bady Holý, Karolina Jé Totová, dílo je datováno rokem 1960 a údajný překlad do ruštiny do ruského časopisu Mládež míru o rok později. Karikující návod naznačil a zhlédnuté vystoupení potvrdilo, že se jedná o parodickou, komiksovou persifláž čerpající ze

vná kauza Bakinghem

avova, Uherské Hradiště

zdánlivě protichůdných principů krámářských písní a pop-artu. Ústředním námětem samotné kramářské písně je ikonický román Tři mušketýři, podobně jako pro Warhola byly námětem ikonické plechovky rajčatové omáčky. Pop-artová fascinace velkoměstskou kulturou se odráží i v podivném steampunkovém vehikulu, které je ústředním scénickým objektem, jakýmsi veloci-flašinetem, i v animačních zoetropech, které kolují publikem.

Okolo ústřední situace zmateného kramáře (Stanislav Nemrava) snažícího se zoufale publiku předat příběh výše zmíněného Dumasova veledíla a jeho pop-artové terénní pracovnice (Aneta Holomíčková), která mu s jeho údělem znuděně pomáhá, se rozvíjí předivo mikrosituací, omylů, předeher a doher, které nejenže komplikují onu zoufalou snahu píseň zahrát, ale zásadně znesnadňují i porozumění takto interpretované verzi románu. Nemrava sice na obsahu románu nic nemění, prokládá jej však správně po kramářsku svými hodnotícími komentáři (např. „bez hlavy Mylejdy už vůbec není pěkná“,) a na závěr se dokonce dopouští úvahy nad tím, že zavražděný Buckingham tím, že nenapadl Francii (ve skutečnosti však chtěl pouze pomoci svobodomyslným hugenotům v pevnosti La Rochelle), přinesl světu mír a celý tento částečně historicky pravdivý příběh mu přinesl pop-art a brejle a rtěnky a tajle. Tento oslí můstek pro mě zůstal záhadou, stejně jako na závěr podivně přerušená Marseillaisa terénní pracovnice.

Navzdory tomu se jednalo o ohromujícím způsobem civilní výkon obou protagonistů, precizně chaotickou práci s kramářsko-loutkářským „vercajkem“, slovem, hlasem, textem i publikem, tempem i rytmem. Jednoduchý rytmický hudební doprovod ve skutečnosti nesložil a nenahrál Budy Holly, ale Jitka Slivečková a Marek Ovčáčík.

Tato performance (a poctivě se snažím pro dobro zhlédnutého po celou dobu tohoto textu vyhýbat slovům inscenace nebo představení) jest svojí podstatou předučena k provozování v plenéru, na náměstích a jarmarcích, nebo přímo za rohem v ulici Kramářské, jest divadlem bytostně pouličním. Museli bychom s největší pravděpodobností oželet projekci (z dalšího Nemravova technologického unikátu) Douglase Fairbankse v prvním filmovém zpracování Mušketýrů z roku 1921, ale její in-scenování (postavení na jeviště) mnoho událostí a rekvizit promění v nepohyblivý divadelní znak a zbaví je tak živelnosti. A tou se tato divadelní událost doslova nadýmala k prasknutí.

Ivo Kristián Kubák

Rozbory divadel

Na v pořadí druhém rozboru divadel poezie jsme se hned poté, co nás Jarek Jurečka mile přivítal a co znovu představil porotu, čile pustili do diskuze. Než se ovšem dám do popisu jejího průběhu, dovolím si uznale podotknout, že porota udělala za jediný den obrovský kvalitativní skok vpřed. Nechápejte mě špatně, nerozporuji, že i den předchozí mluvili všichni učeně a k věci, nicméně ve středu večer byli navíc výborně sehraní a debatu vedli velmi plynule a přehledně. Plén se taky pěkně rozmluvil, takže byla radost diskusi zapisovat.

ČERVIVEN, Krnov: Dysfunkční superhrdinové

Jarek Jurečka, který očividně středeční diskusi vedl, nejprve vyzval diváky, aby k tomu něco řekli.

První odvážlivec (mimochodem tentýž odvážlivec, co včera) pochválil herce, že z nich cítil, že jsou na jevišti svobodní a že to bylo pro něj osvěžující.

Několik diváků se shodlo na tom, že si soubor vybral zajímavá témata, která jistě ve věku, ve kterém jsou, řeší taktéž ve svém osobním životě.

Jarka Holasová si lámala hlavu s využitím loutky na jevišti.

František z Plzně jí přitakával. Zdůraznil, že má z celku pozitivní pocit, i přes jeho všechny dílčí problémy. Porozuměl tomu, proč je Elsa (hlavní hrdinka) zdvojená, ale nepochopil, proč babička vypadá, že má siamské dvojče.

Jarek Jurečka vykopl za porotu. Začal s průzkumem, kolik z diváků zná předlohu. Zvedají se jen dvě nebo tři ruce.

Jeden z diváků obeznámený s předlohou ocenil, že inscenátoři z ní vypíchli to důležité, že dokázali tu knihu obsáhnout.

Vojta Bárta považuje projekt souboru ČERVIVEN za pestré, až zahlcené divadlo. Divadlo, které mluví, zpívá a tančí. Pojmenoval ho jako sociální baladu s akčními prvky, kombinující prostředky muzikálu, operety, akčního filmu s podivnými poetickými obrazy. Cítil ze souboru dobrou energii, nicméně doporučil mu vzít do ruk dramaturgickou sekeru. Ať z předlohy lítají třísky. Navrhl redukci počtu témat, aby mu potom nemuselo být líto, že některá zůstanou nedořešená. Projevil také značnou skepsi vůči scénáři. Tím, že se toho v něm řeší mnoho, mu chybí jakási jednota.

Kristiánu Kubákovi celou dobu během sledování představení běželo hlavou, zda si soubor zvolil vhodnou předlohu pro inscenování. Zeptal se, zda si ji vybrali sami herci, či jejich vedoucí. Na to vedoucí souboru přiznává, že to byla ona. Kubák zdůraznil, že na to, aby se z beletrie stal divadelní scénář, je důležité v něm vystavět dramatické situace. Navrhuje text vyčistit, zbavit ho čistě stylotvorných průpovídek, které nikam nevedou. V inscenaci se podle něj spousta věcí děje sama od sebe, ne z vnitřní nutnosti. Dodal, že co funguje v knize, nemusí fungovat na jevišti. V divadle činoherního typu je podle něj důležité divákovi informace na začátku inscenace víc naservírovat. Zkrátka dobře vystavět expozici. Kdyby jako divák pracoval s určitým penzem vstupních informací, už by mu potom nevadilo, že další struktura inscenace je roztříštěná.

Renata Vordová souhlasila s Kubákem a dala konkrétní příklad: na začátku zazní věta „chudák Ulrika“, ovšem až v půlce představení se dozvíme, že Ulrika je Elsina matka. Stejně tak začneme chápat, proč je role protagonistky zdvojená až po smrti její babičky. První polovinu představení nám však toto řešení nedává smysl.

Vít Malota pocítil potřebu soubor pochválit. Ztotožnil se s těmi diváky, kteří tvrdili, že představení bylo příjemným zážitkem. Podle něj diváci z představení odcházeli s hřejivým pocitem, což byla zejména zásluha herecké práce souboru. Nicméně ač se nepovažuje za loutkáře, iritovala ho nepřesná práce s loutkou. Všiml si, že herečky animující loutku babičky ji často vůbec nepotřebovaly, neb ji přehrávaly.

To byla voda na mlýn Jarky Holasové, která hned nabídla celou paletu variant, v jakém vztahu mohly herečky vůči loutce být. Stačí si to jen pojmenovat.

Renata Vordová ocenila, jak byli herci přesní při práci se znakem. Líbilo se jí využití řetězu během scén šikany. Znak podle ní řekl vše

důležité a nebylo již potřeba se na jevišti strkat.

Jurečka dodal, že jde o herecky skvělé divadlo. Bohužel však scénář není rozhodnutý, pro jaký typ divadla je psán.

Bárta opět připomněl, že bylo záhodno zatít dramaturgickou sekeru.

Závěrem ještě Kubák soubor upozornil na určité záludnosti související s překladem předlohy do češtiny.

Poté bylo předáno slovo souboru. Jedna z hereček vysvětlila, že diskuse o zdvojení postavy Elsy během zkoušení proběhly. Vnímá koncept inscenace tak, že loutka představuje iluzi babičky a druhá Elsa pomáhá té první udržet při životě tu iluzi babičky, která se ovšem neshoduje s reálnou babičkou.

Na to jsem se taky zapojil diskuze a řekl jsem, že ten princip by mohl fungovat, pokud by byl nejprve využit v nějaké situaci, ve které by se například Elsa snažila nějakým způsobem udržet nereálnou představu babičky, která se z nějakého důvodu rozplývá. Zkrátka kdyby se nějak exponoval.

Malota si poškrábal ucho přes hlavu.

Prostomyslná Rodina Nemravova, Uherské Hradiště: PopArtová píseň Slavná kauza Bakinghem

Tradičnímu prvnímu odvážlivci, kterého Jarek Jurečka požádal o oficiální výkop diskuse, se líbilo, že soubor sice porušil všechno, co mohl, ale že díky tomu byl svědkem výtrysku čehosi, co nikdy na divadle nezažil.

Jarka Holasová k tomu přidala, že Nemrava je podle ní úkaz. Poděkovala mu, že je tím, kým je. Nemrava si v tu chvíli vzpomněl, že Jarce dluží panáka, nicméně pak se začali přít o jejich počet a jejich spor se pro nezasvěcené stal nepřehledný.

František z Plzně předpokládal, že některé chyby měl Standa (Nemrava) připravené, ale zároveň ho děsilo, kolik těch chyb vznikalo nekontrolovaně.

Jedna divačka pojmenovala Nemravovu performanci jako perfektní chaos.

Z diváků zazní dotaz, proč je v představení tolik skryté komunistické propagandy. Co v něm dělají portréty Lenina?

Jarek se zeptal diváků, zda by dokázali z viděného převyprávět příběh Tří mušketýrů.

Diváci mu víceméně jednohlasně oponovali, že přeci inscenátorům zcela zřejmě nešlo o to, zda se příběh povede převyprávět. Naopak považovali za vtipné, že příběh nebyl odvyprávěn tak, aby mohl být pochopen a že stejně lze počítat s tím, že Tři mušketýry všichni znají.

Kubák ocenil žvýkání postavy Marilyn Monroe a poděkoval souboru za představení. Podle něj se jednalo o ztělesněný PopArt překroucený do steam-punkového kramářského songu. Nezáleží mu na tom, zda byly chyby nazkoušeny, či se děly doopravdy. Chtěl by si ale víc užít příběh, neboť jej soubor očividně interpretoval a má na něj názor.

Vojta Bárta se také přidal ke chvále. Líbil se mu důvtipný koncept a hra s hereckou autenticitou. Jenom v několika místech měl pocit, že Nemrava příliš ví, že jeho autenticita divácky funguje, což ho rušilo. Ocenil také výkon slečny a obdivoval ji i stroje, které kolovaly publikem.

Vít Malota na jakémsi příkladu ilustroval, jak je ošemetné vytvořit na jevišti postavu zmateného pána. Kdyby byla Nemravova postava o trochu víc zmatená, byla by nesnesitelná. Ocenil, jak dobře si herci rozdělili komické postavy. Čistě a precizně. Za nejlepší moment považuje objevení Richelieua, respektive hereččin přesný automatismus.

Vordová se přidala k chvále herečky, která celé představení udržela svou roli prvoplánové terénní sociální pracovnice. Celou dobu byla pohotová.

Jurečka se dopustil srovnání s předchozím představením. Řekl, že když je vhodně zvolen koncept, jako u této inscenace, tak je úplně jedno, co se v rámci takové hry děje. Nezáleželo mu na tom, zda je příběh odvyprávěn.

Mezi diváky a porotou se ještě chvíli řešily odkazy na Lenina a Marxe. Porota je považuje za součást ducha 60. let, tak evidentního vcelé inscenaci.

Poté si vzal slovo soubor. Nemrava přiznal, že je toho na něj moc, že nedokáže technické úkony zkombinovat s textem a tudíž sociální pracovnici s sebou na jevišti skutečně potřebuje. Rád by to prý někdy precizně vystřihl. Potvrdil, že chaos na jevišti není nařežírovaný, ale zcela autentický.

Jakub Maksymov

Proč jsem se odivadlo nezajímal už dřív! -

Jako v loňském roce vám náš zpravodaj přinese vhledy, náhledy a pohledy na „šedé eminence“ festivalu. Na lidi, o kterých třeba ani nevíte, že se na festivalu podílí, a přesto se bez nich nelze obejít. Opět se tedy ponoříme do stinného zákulisí festivalu a vytáhneme na světlo pohledy lidí, bez nichž by Wolkráč nebyl Wolkráčem.

Dnes jsem po rozboru divadel poezie vyzpovídal Jaroslava Šimka, hlavního technika kulturního centra DUHA, který zajišťuje veškeré technické zázemí souborům hrajícím v DUZE.

Na místo hlavního technika jste nastoupil letos?

Ano, poprvé zažívám Wolkrův Prostějov.

Jaké jsou vaše první dojmy?

Zpočátku jsem všechno kolem tak docela nevnímal. Ale teď, když vidím jednotlivá představení, začíná se mi festival moc líbit. Spíš si říkám, proč jsem se o divadlo a festival nezajímal už dřív. I když divadlo jsem v mládí hrával - tady na scéně městského divadla v amatérském souboru.

Je náročné vyhovět technickým požadavkům souborů?

To si nemyslím. Zatím jsme nenarazili na nic neřešitelného. Ale samozřejmě to bylo třeba vyjednat dopředu - technické požadavky byly zaslány poštou, pak už stačilo jen vše obvolat a domluvit. Nebylo to nic složitého.

Kdybyste mohl po technické stránce něco vylepšit na prostoru DUHY, co by to bylo?

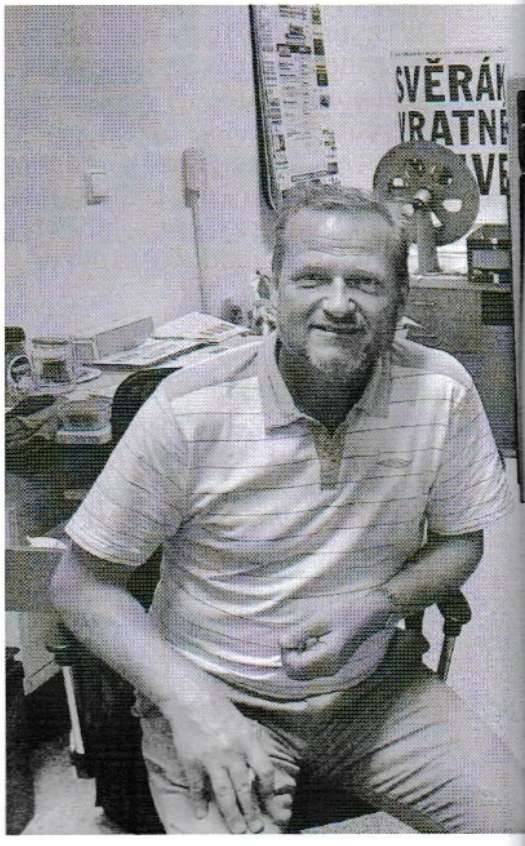
Nejvíc mě trápí klimatizace, která je často poruchová - buď nejde, nebo v horším případě nejde vypnout. Také by bylo třeba vyměnit osvětlení na ledkové. Je jasné, že je to prostor ze sedmdesátých let, který původně sloužil k úplně jiným účelům, takže tady není moc, co vymýšlet. Abychom tu vybudovali plnohodnotný kinosál, na to nemáme peníze, navíc vedle máme kino Metro, které je dostačující. Ale na akce, které tu pořádáme je sál naprosto dostačující.

Jaký je vlastně program DUHY, když není Wolkrův Prostějov?

Na jaře a na podzim tu míváme taneční, což pro mě znamená vyklizení celého sálu. V sobotu pořádáme pravidelná promítání, dopoledne pro děti a večer pro dospělé, a v neděli taneční večery. Pro důchodce pak děláme pravidelně setkání jubilantů s projekcí a taneční kapelou.

V průběhu roku tedy spíše promítáte, divadla se tu nehrají?

Divadla se zde hrají především dopoledne pro děti. Jinak je to spíš taková víceúčelová hala.

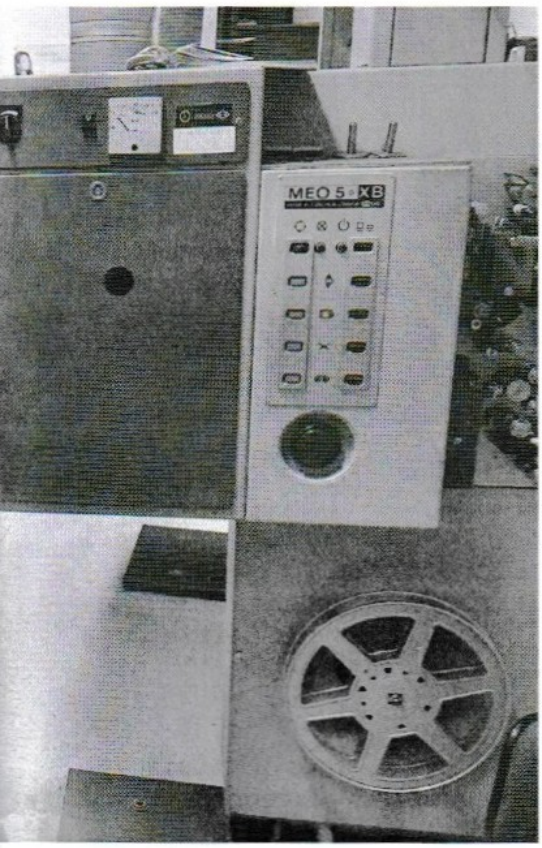
Bylo pro vás náročné přeskočit z tohoto normálního režimu do festivalového?

Letos to náročné je kvůli přesunu festivalu na září. Příští týden totiž pořádáme dvoudenní Hanácké slavnosti, které mám také na starost. Řeším tedy dvě akce najednou, dopoledne Hanácké slavnosti, odpoledne Wolkrův Prostějov.

Festivalová představení vás zaujala?

Mě představení moc překvapila, zaujaly mě herecké výkony. Akorát jsem si v úterý trochu povzdechl nad hodnocením poroty, které podle mě bylo příliš negativní. Ti mladí, co tu v úterý hráli, neslyšeli skoro žádnou chválu, což mě mrzelo.

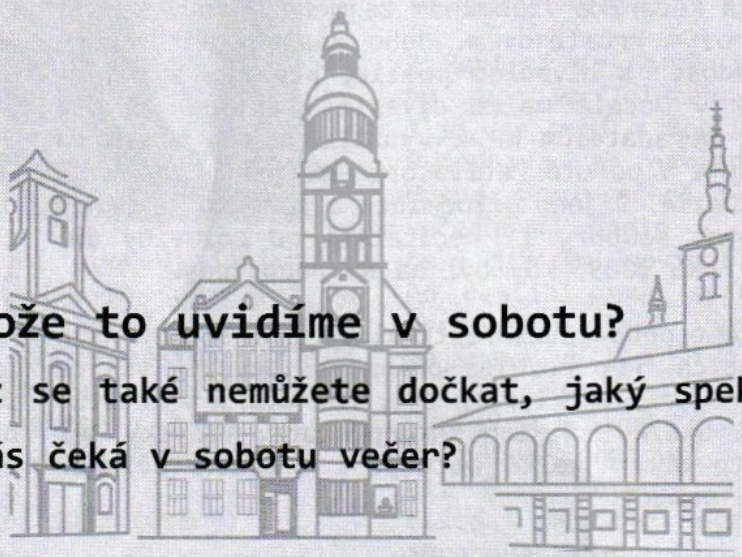
Jaroslav Šimek

Stíháte se podívat i na jiný program festivalu, například na recitátory?

To bohužel nejde. Musím být tady na DUZE, kdyby se cokoli stalo a bylo potřeba něco technicky či zvukově vyřešit – nejen v sále, ale ve všech místnostech. Ale dnes se plánuji jít podívat na zámek na kapelu *Něco Mezi*.

Vítek Marušák

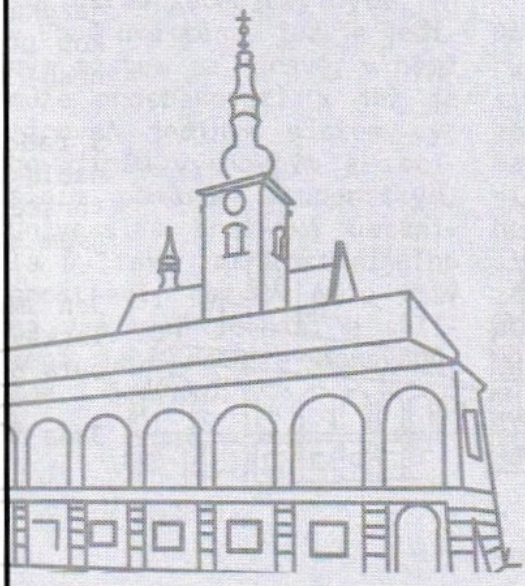

Cože to uvidíme v sobotu?

Už se také nemůžete dočkat, jaký spektákl nás čeká v sobotu večer?

To zatím ví jen režiséři Mrázek a Malota.

To nejlepší na konec...

Za Mirkem Kováříkem.

V Malostranské besedě na koncertě folk a country kapel na konci přestávky začal konferenciér promlouvat do hlučícího sálu, který pomalu utichal. Tím konferenciérem byl Mirek Kovářík, který publikum seznamoval s literárním dílem Václava Hraběte. Díky tomu, že se ujal jeho literární pozůstalosti, vyšly jeho první tři básnické sbírky.

Na Mirka Kováříka vzpomínám zejména v souvislosti s Wolkrovým Prostějovem. Jeho znalost literatury a zkušenost s divadlem poezie, kterému se věnoval již v Docela malém divadle Litvínov, dávala možnost pořadatelům WP k využití jeho znalostí a zkušeností v porotě recitátorů stejně jako v divadle poezie. Z jeho připomínek a podnětů se mohli inspirovat soubory i recitátoři od poloviny 60. let do roku 2009, kdy byl na WP naposledy.

Kromě toho propagoval festival v tisku a odborných publikacích. Pro rozhlas připravil několik velice živých relací, ve kterých byly rozhovory s recitátory i ukázky jejich interpretací. Vždycky měl pro tyto obory velké pochopení a snahu přispět radou i pomocí.

Snad proto vznikla další jeho aktivita na pomoc mladým začínajícím autorům s názvem Zelené peří. Z jejich práce připravil mnoho programů v divadle Rubín i pro rozhlas.

Přínos Miroslava Kováříka pro slovesné obory je nezměrný a poděkování hodný.

S poděkováním Jana Štefánková.

Z přadénka času aspoň jednu nit

do jehly navléct v srdci zašít ránu

Jan Skácel

S pokorou a obdivem se ohlížím za prací a životem Vítězslavy Šrámkové. Měla jsem tu možnost jít vedle ní od poloviny 70. let jako pracovnice Kulturního domu Hl.m.Prahy. Učila jsem se od ní profesně i lidsky. Vždy měla porozumění pro mladé recitátory, kteří přicházeli s texty, ve kterých se vztahovali k osobním či společenským problémům. Díky vysoké odbornosti a velké empatii dovedla recitátorům poskytnout radu odbornou a laskavě vstřícnou. Proto byla jednou z mých nejmilejších lektorek dětského a uměleckého přednesu i divadel poezie. Když v Praze 4 neměli na zaplacení lektora v obvodním kole, slíbila svoji účast, ale pak ležela doma s angínou. Bylo samozřejmé, že jsem tam místo ní jela.

Z podnětu Slávky Šrámkové začala vycházet edice Umělecký přednes, která postihovala jak problémy pořadatelů krajských kol, tak pomáhala recitátorům i divadlům poezie. Autoři byli vždy literární nebo divadelní odborníci.

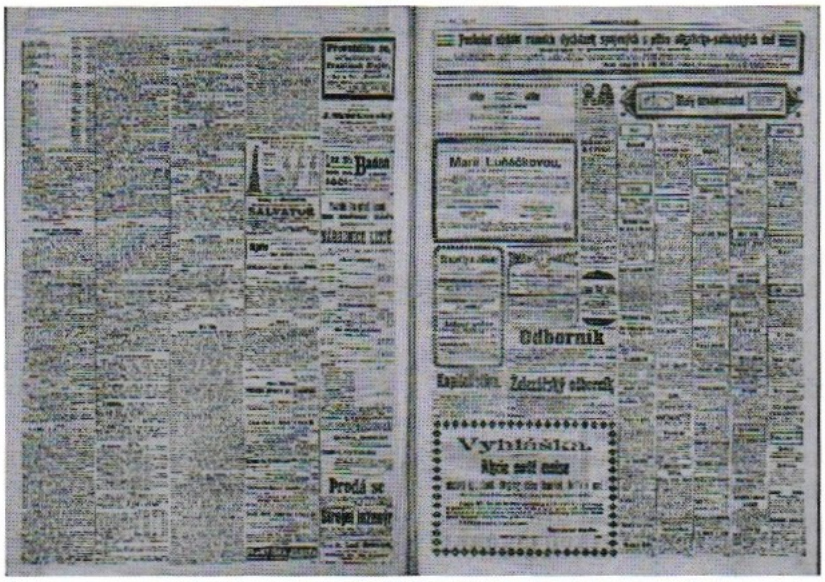
Když mi v roce 1994 nabídla práci v Artamě, bylo mi jako bych se vracela domů. S její pomocí jsem mohla ihned pokračovat tam, kde moje předchůdkyně přestala. Ať šlo o Šrámkovu Sobotku, ojedinělý festival českého jazyka a literatury, nebo Pedagogickou poemu, soutěž v uměleckém přednesu pro střední pedagogické školy.

S radostí jsem přijala v roce 1995 nabídku na spolupráci v edici o autorském a netradičním divadle. I tady jsem se mnohému naučila.

Jen málokdy jsem se setkala s tak laskavým a noblesním člověkem, jakým byla paní PhDr. Vítězslava Šrámková.

Jana Štefánková

Týden s Jiřím Wolkerem

3. září 1910 (sobota) *Jiří Wolker se již druhým rokem věnuje hře na housle. Později připojuje hru na klavír.*

Filosofu Ot. Olivovi bytem na Král. Vinohradech č. 456 odcizeno neznámým pobertou před pokladnou městského divadla vinohradského kukátko.

Hospitace dívek na měšťanských chlapeckých školách v král. Českém není ministerstvem kultu a vyučování povolena. Tímto rozhodnutím dán byl c. k. zemské školní radě pro král. České pokyn, aby zamítavě vyřizovala žádosti samosprávných korporací i rodičů, kteří domáhali se, aby v místech, kde jsou měšťanské školy chlapecké, dovoleno bylo i dívkám tyto školy navštěvovati.

Z Athen: Včera v 5 hodin ráno bylo v kraji trikalském a artském pocítěno několik otřesů země.

3. září 1911 (neděle)

Císař Vilém jmenoval prince Eitela místodržitelem v Pomořanech a řečnil ve Štětíně na hostině v přítomnosti švédského krále.

Zdražení piva v jižních Čechách. Jak se sděluje z Budějovic, konala se tam 1. září schůze zástupců 42 jihočeských pivovarů, na které bylo usneseno zvýšiti ceny piva o 2 K na hektolitr.

3. září 1912 (úterý)

Manifestační schůzi pro druhou českou universitu v Brně pořádal „Akad. feriální klub" V Hranicích. Ve svých projevech zdůrazňovali řečníci spravedlnost zřízení druhé české univerzity jak z důvodů berní poplatnosti, tak i počtu obyvatelstva, i nutnost její po stránce kulturní, národohospodářské a vědecké konkurence. Universita může jako sesterský ústav technický býti jen v Brně umístěna, jež je jediným městem na Moravě, v němž může prosperovati a jež je zároveň jediným místem vyhovujícím výchovným a sociálním poměrům studentským. Universita brněnská umožnila by také změnu studijního prostředí, což by mělo vliv na vzájemné poznání a sblížení jak Čechů a Moravanů, tak i Slováků.

3. září 1913 (středa)

Divoši snědli německého učence. Z Brisbane: Dle zprávy z Nové Guiney byl mineralog John Warner, Němec z Ameriky, na výzkumné cestě domorodými Papuy usmrcen a sněden. Jeho průvodčím podařilo se uprchnouti.

Z Berlína se oznamuje: Druhý syn Lva Tolstého, hrabě Ilja, je nyní v Berlíně, kde vyjednává s nakladatelem. Dosud svých prací prý neuveřejňoval proto – jak sám řekl jistému novináři – aby ho nestihl osud synů slavných otců. Také vypravoval zajímavé věci o Živé mrtvole. Jednoho dne prý mu otec vypravoval lidský osud, který potom zpracoval v tragédii Živá mrtvola. Lev Tolstoj původně nezamýšlel zpracovati tuto látku a dával ji synovi. Ilja Tolstoj tedy napsal román, ale když se v otcově pozůstalosti našel rukopis dramatu, odložil jej. Hrabě Ilja vydá nyní knihu *Mé vzpomínky*, kterou věnuje otcově památce.

3. září 1914 (čtvrtek) *V červenci tohoto roku vypukla první světová válka. Ta Wolkera silně ovlivní v jeho budoucí tvorbě.*

Bitvy, které vyvinuly se na ruském bojišti z naší ofensivy, nepřinesly ještě rozhodnutí polního tažení. Na západním křídle vnikajíc hluboko do nepřátelského území, ve východní Haliči hájíc půdu vlasti krok za krokem proti přesile nepřítele, ospravedlnilo naše vojsko všude starou pověst o své hrdinnosti a hledí nastávajícím ještě vážným bojům s důvěrou vstříc.

Z Národních listů vybrala Monika Němečková

Instantní recitátor

Protokol z druhého dne výzkumu

Druhý den přehlídky se mohl můj výzkum konečně pořádně rozjet. Materiálu mi středeční festival připravil skutečně nepřeberné množství. Množství možná až příliš velké. Jak vybrat z té pestré palety poetična, jak poznat míru přísad, aby výsledný produkt nebyl přesycen, ale dokonale vyvážen? Naštěstí již dobře vím, kde hledat ve chvílích zmatku a nejistoty kotvu, která vrátí mé myšlenky zpět na cestu racionality a chladné dedukce. Jak podobný problém vyřesil výrobce první instantní polívky? Použil jen to, co se vejde do jednoho pytlíku. Konečně se tedy můj výzkum může opřít o pevné základy. Vyzbrojen mikrotenovým pytlíkem pro odměření správných dávek jednotlivých druhů poetična jsem se beze strachu vydal provádět poprvé svůj výzkum mezi recitátory.

Dnes jsem se rozhodl věnovat pokusům s dvoušrobovicemi TMA – látky obsahující v sobě aktivní zlomky básnických témat, které po přidání aktivního činidla dokáží přepsat tématické sekvence přímo do výsledného subjektu. Na množství získaných TMA-holokaust a TMA-Sovětský-svaz mi téměr nestačil pylík. Z obavy před společnou bouřlivou reakcí jsem jako její inhibitor vydestiloval ještě TMA-vztahy, který podle odborné literatury inhibuje veškeré reakce temných a vážných druhů TMA.

Rozhodl jsem se, že se kombinací těchto TMA struktur pokusím nalézt ultimátní poetické téma, které v sobě bude obsahovat veškeré jsoucno i s jeho problémy. Výsledek byl však skličující a nakonec jen má duchapřítomnost zachránila kulturní centrum DUHA před zkázou. Subjekt, který vznikl přidáním vody ke směsi dvoušroubovic TMA zpočátku vykazoval spíše netečnost a tvářil se přátelsky, v jeho očích jsme však viděli skrytou hrozbu. Po chvíli začal napadat všechny členy redakce, kteří stáli v jeho těsném sousedství, přičemž při útocích pravou rukou vykřikoval zmatené německé fráze, kdežto údery levačkou doprovázel břeský hřmot ruských častušek. Po tom, co zcela zterorizoval polovinu redakce a my se zoufale ukrývali na posledním bezpečném ostrově, který pro nás představoval šéfredaktorský stůl, se levá a pravá strana subjektu naštěstí zcela ponořily do boje mezi sebou.

Na tomto místě dovolte malou vědeckou odbočku. Je zajímavé, že se odborná literatura při popisu inhibujících účinků molekul TMA-vztahy absolutně nazabývala možnostmi jejich přeměny vlivem silných činidel. Můj pokus však zcela jasně ukázal, že vlivem TMA-holokaust a TMA-Sovětský-svaz se TMA-vztahy metamorfují na TMA-vztahy-mezinárodní a výslednou reakci pouze umocňují.

Zpět však k pokusu. Využil jsem nesnází subjektu a vysypal na něj celý pytlík heroičnosti, získané z prvního dnešního představení, v naději, že dobrá síla superhrdinů zažehná ďábelské řádění subjektu. Namísto toho se však subjekt stal nezranitelným a navíc získal schopnost létat. Vyzkoušel jsem tedy poslední možnost a vysypal na zuřící individuum celý obsah pytlíku s vysušeným extraktem ze Stanislava Nemravy. To zapůsobilo. Subjekt okamžitě zapomněl, co na půdě redakce dělá, a po neúspěšném pokusu o nalezení své sociální asistentky se za zvuků flašinetu rozplynul v mlze. A tak Stanislav Nemrava zachránil redakci i celou přehlídku.

Pokusů s TMA molekulami se pro příště zdržím, výzkumy na poli témat recitace se zřejmě nedají rozřešit pomocí vědeckých metod, a je proto prozatím třeba ponechat je zájmu psychologie. Věřím však, že dokonalý recitátor může vzniknout i bez dokonalého tématu. Této tezi se budu věnovat příští den.

Vítek Marušák

Co je to divadlo poezie?

Dnes jsem tak nějak jakožto výzkumník v terénu poněkud bezradný. Mám pocit, že žádné divadlo poezie jsem na právě probíhajícím festivalu divadla poezie ani nezahlédl. Skutečně začínám pochybovat o jeho existenci. První dnešní představení, tedy Dysfunkční hrdinové, bylo zcela očividnou činohrou s jistými prvky loutkového divadla a s využitím podivných poetizujících pohybových vložek. Hlavní sdělení celku se však neslo skrze jednání postav. Nicméně ani tu Nemravovu performanci s proklatě dlouhým názvem bych za divadlo poezie nepovažoval. Když už bych se měl ten tvar pokoušet nějak škatulkovat, asi bych se opřel o pojmy loutkové divadlo nebo výtvarné divadlo či pouliční divadlo. Možná, že právě v tom je celý ten vtip divadla poezie jako žánru – je tak rozkročený, že na jeho oficiální celostátní přehlídku lze propašovat leccos. A na tom vlastně není nic špatného. Prostějov je pěkné město a za výlet rozhodně stojí.

Ale bylo tomu tak vždy? Vraťme se ještě na chvíli k již vpředchozím dílu této rubriky zmíněnému Emilu Františku Burianovi (1876 - 1926). Pro náš předmět výzkumu je mimo jiné zajímavý tím, že do kontextu českého divadla vůbec jako první přinesl sousloví divadlo poezie. Nezamýšlel ovšem manifestovat nový divadelní druh (seznam všech jeho divadelních vynálezů je téma na samostatnou rubriku). Divadlo poezie se v jeho tvorbě objevilo jako podtitul inscenace Sloky lásky (z roku 1953). Jednalo se prý spíše o podprůměrnou inscenaci, zdaleka nedosahující kvalit jeho meziválečné tvorby. Aniž by to však Burian zamýšlel, tak tento podtitul, určený jediné konkrétní inscenaci, se ujal jako název pro celou oblast určitých možností divadla a jeho pojetí. Tento proud však nevznikl sám od sebe, navazoval na širší tradici sborových recitací.

Ještě před vznikem hravého poetismu prošlo české básnictví obdobím tzv. proletářské poezie (předními autory tohoto proudu byli Jiří Wolker a Jaroslav Seifert). Tehdy se na veřejnosti objevil sovětskými vzory inspirovaný recitační kolektiv - dělnický dramatický sbor „Dědrasbor“ pod vedením Jindřicha Honzla (Burianova současníka). Honzl si uvědomoval, že pro dělnické ochotnické herce je obtížné až ponižující nedokonale napodobovat na jevišti projev profesionálních herců (jak to bylo do té doby zvykem), a snažil se proto najít nové, zvladatelnější i účinnější divadelní prostředky. Zároveň cítil potřebu reagovat na společenské klima doby, kdy v dělnických kolektivech sílily prosovětské revoluční nálady. K vyjádření současných (burcujících, bojovných, politicky agitačních) myšlenek a emocí proto zvolil „zjednodušení dramatického i hereckého projevu, typické ve své lidově primitivní uměleckosti“, blízké principům symbolického divadla a symbolického uměleckého názoru. Vzorem se mu stal „vztah mezi demonstrujícím davem a řečníkem, v němž slovo řečníkovo bylo nahrazeno slovem básníka, které pronášel sbor jedním hlasem.“

Hm… Tak si myslím, že ani nelituji, že na tento konkrétní směr tady nikdo nenavazuje...

Jakub Maksymov

(v tomto článku využívám jako zdroj diplomovou práci Daniela Razíma Co je to divadlo poezie?)

Prostějovský snář

Pokud chcete z naší jungovsko-freudiánské laboratoře také obdržet doporučení do života, svěřte se nám s tím, o čem sníte. Vaše symbolika je naše radost.

Je domluvená svatba. Ale já si nestihl vybrat nevěstu - pořád jsem to odkládal. Už jsme na místě svatby - nějaké nádvoří zámku... má to začít za dvě hodiny. A já pořád nemám. Říkám si, že to přece jako vždycky nějak zaimprovizuju na místě, jako když mám třeba workshop. Ale pak si uvědomuju, že v tomhle případě to není taková sranda. Mohl bych si teď tady někoho na rychlo vybrat, ale už by to bylo napořád. Přemýšlím, kolik lidí je pozvaných. Ty lidi to přece museli tušit, že nemám vybráno, všichni známí ví, že jsem singl, takže prostě třeba pochopili, že se ta svatba nekoná. Nakonec pár lidí přišlo. Tak jsem jim místo toho zahrál koncert. (Honza)

: Je to nad slunce jasné, nádvoří zámku v Honzově snu symbolizuje falus, nádvoří bez věže jako by nebylo. Zdá-li se nám o svatbě, znamená to, že do našeho života přibude nějaké nové oblečení. Honza si ještě nevybral, co to bude. My mu však důrazně doporučujeme zakoupení nového spodního prádla. Protože se Honza ze svatby vyvlíkne a zvolí raději zábavu, soudíme, že vhodnější pro něj budou spíše trenky než slipy.

Zdálo se mi, že jsem v hledišti na nějaký divadelní přehlídce. Sedím vedle Filipa Kardy, začíná špíl a já se ho ptám: „Fílo, Monika urgentně potřebuje do zpravodaje nějaký sny, co se ti zdálo?“ A Filip nejdřív, že nic, a pak vybalí, že se mu zdálo o místnosti, ve které jsou kabinky osvícené růžovýma neonama. A nad jednou z nich nápis: Křupání nezastavíš. Za náma sedí Maksymov a glosuje, že ten sen má o dost větší potenciál než představení, na kterým sedíme. (Jitka)

: Jitka ve svém snu symbolizuje Jitku, Filip Karda v Jitčině snu symbolizuje také Jitku, která je sama sobě nápomocná. Otázkou zůstává, kdo je Maksymov. Falus asi ne. Pravděpodobně je i Maksymov Jitka, spokojena s vlastním užitečným sněním. Co se kabinek s růžovými neony týče, ty určitě falus nejsou, právě naopak. Křupat podle vzoru šustit. A křupání nezastavíš. Ať je to jakkoliv, doporučujeme Jakubovi-Jitce studenou sprchu.

Monika Němečková a Kateřina Prášilová

Slavní souchotináři:
Karel Havlíček Borovský

Tak jsem s chladnou resignací v hlavě,

v hubě ale vřelou cigáru,

čerstvěj než cár ruský přijel k počtě

v dobrém rozmaru.

Tak praví verše z Tyrolských elegií, rozsáhlé epické básně z Havlíčkova vyhnanství v Brixenu. Dle WHO konzumace cigaret a alkoholu významně zvyšuje pravděpodobnost onemocnění tuberkulózou, a tak si lze jen fatalisticky povzdechnout, že to holt jinak dopadnout nemohlo. Karel Havlíček Borovský ve 34 letech zemřel na tuberkulózu.
Protože zlom ve způsobu léčení oubytí přišel až ve druhé třetině dvacátého století, mohli Havlíčka kurýrovat pouze, jak se říká, po staru. Jedinou existující procedurou tehdy bylo odeslání souchotináře do sanatoria, ideálně kdesi v Alpách, kde byl podle klíče svůj k svému umístěn na pokoj s kosouchotinářem ve stejné fázi nemoci a ze stejné sociální třídy. Mimochodem, v těchto zařízeních byla zavedena jedna z prvních protiepidemiologických opatření – zákaz plivání (pro skalní plivače byla zřízena tzv. plivátka) a nutnost používat tzv. kapesník při kýchání. Proces léčby zahrnoval především slunění se a kratší procházky na horském vzduchu. Jídelníček v sanatoriích byl založen na velkém příjmu tuků, aby se pohublí churaví pěkně spravili. Lze se dočíst, že si dokonce sám Jiří Wolker stěžoval, že „má skoro pořád řízky."

Bohužel, Havlíček měl úředně zakázáno opouštět Německý (dnes Havlíčkův) Brod, kde se žádné sanatorium nenacházelo. Nechci se tu uchylovat k nějakému cobykdyby, ale připomeňme si ještě jednou Tyrolské elegie:
Že je v Čechách tuze dušno,

horké výpary,

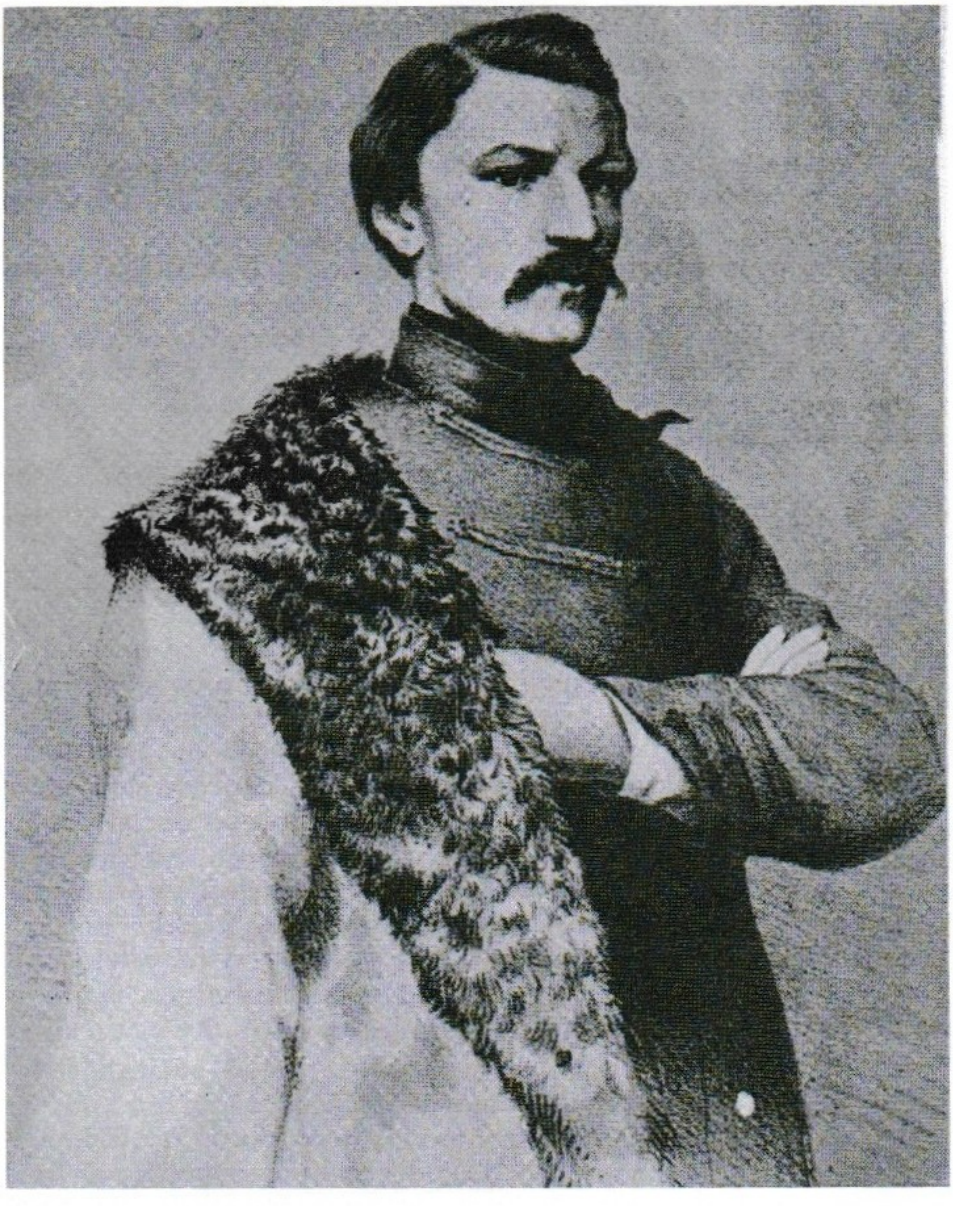
mnoho smradu po té oktrojírce,

holé nezdraví!

Brixen, jak všichni víme, se nacházel v tyrolských Alpách a je to město šťavnatých travnatých svahů vysoko nad mořem. Nikdo už nám neřekne, jak by to s Havlíčkem bylo, kdyby si na své brixenské vyhnanství holt nějak zvykl. Nikdo nám to neřekne, ale všichni to tak trochu tušíme…

V tomto článku jsem se pro různě důvěryhodná fakta obrátila k článku *Když tuberkulóza sužovala celý svět*, který je pro zvídavé k nalezení na serveru Novinky.cz v rubrice Žena – styl .

Kateřina Prášilová

Strasti a radosti mosteckého píče.

Pivo je nejlepší přítel člověka.

Dnes jsem byl dvakrát vyzván k pivu. Díky. Pivko jako oběd s Bárou a večerní rozjímání s Vítkem nad propojeností piva a inspirativních představení. Nádhera. Na těchto případech je vidno, že pivo sbližuje a především utužuje vztahy ve společnosti, stejně tak gin udržuje příjemnou atmosféru v naší redakci. No řekněte sami, kolik z vás se včera sblížilo?

Pojďme na otázky odvážlivců:

Kde je nejlepší pít a mít u toho sex?

Vrahovice! Soukromí a přesto jste ve společnosti. Jedinečný servis. Místo s atmosférou, historií a láskou ostatních. Pokud váháte, zeptejte se starších. Ti vědí!

Souložili jste někdy na Prostějově pod vlivem alkoholu, abyste si to nepamatovali?

To se nám opravdu nestalo, protože to, co si nepamatujeme, to se nestalo.

Výzva na další den je jednoduchá, máte nás rádi, doneste nám pivko, chceme se s vámi seznámit. Zajímají nás vaše otázky.

Musím říci, že jsem po včerejšku propadal depresi, zda je tu nějaký pijan, který má odpito a který ví, zač je toho dobrý mok.

Rada dne:

Chceš-li se uvolnit při uvádění, stav se v redakci.

Skálo, Skálo, Skálo... proč?

Pro Pavla byl včerejší den vskutku osudový. Přebráním symbolického klíče od města se stal tváří veškerého festivalového účastnictva. I dnešnímu vydání rubriky dává tato událost punc velkoleposti. Pavel se totiž dnes cítí povinnován odpovídat na mé otázky nejen za svou osobu, ale za všechny účastníky festivalu.

Festival promlouvá jeho ústy, chutná jeho ústy, pije jeho ústy. Jeho slova jsou vaše slova, jeho myšlenky jsou vaše myšlenky a ty jsou stále s vámi.

Můžeme mluvit o štěstí, že tato role padla na člověka rytířského, jehož žádná myšlenka není zkalena zlým úmyslem. Jeho mluva je květnatá, moudrost dechberoucí, myšlenky komplexní. A já se ho táži:

Skálo, Skálo, Skálo... Proč padla volba právě na tebe?

Sorry, ale to je jasný, ne? Dycky Most!

Skálo, Skálo, Skálo... Proč má festival jisté místo v srdcích nás všech?

Sex, chlast a to třetí…. Mrázek

Skálo, Skálo, Skálo... Proč nikde nevidím klíč?

Vítku takhle, víš, … já ho fakt chtěl dát do bazaru, … … ale pak přišel Malota, Gréeová a oni jako že jdeme chlastat, že jo?! A já říkám sorry, já ještě nedostal ty prachy… A oni jakože to bylo v tom… v redakci… teda v tom píči, že jo… a taky, že jakože nechci, aby to rozmázli, že jsme jako to, bulvár… Já říkám, hele jakože to takhle nejde… to máte pravdu, to by Kunclík jako nezvlád… No řekni! Vždyť von pro to ve dne v noci žije, no ne? ...No a tak takhle, můžu tě poprosit o pomoc?... On je jako, jak se tomu říká, zástava v tom, v hospodě, ta pod redakcí…. 24 nebo tak…

Vítek Marušák, Pavel Skála

Poetický bazar

Nové zboží!

Veronika Brožková s Jarkou Holasovou získaly Kubákův akt. Michaela Zelená si odnesla pytel. Ač si mnozí můžou myslet, že náš bazar nemá už co nabídnout, opak je pravdou. Náš Poetický bazar se těší stále větší oblibě, a proto je nutné sdílet myšlenku: Kdo zaváhá, ten si bude v prenatální poloze po zbytek života vyčítat svoji laxnost. V depresích a slzách utápět svoje nekonání a čekat na smrt.

Oko naší Dorničky, Panáčka za panáčka a další kultovní předměty, které hoří vyšší hodnotou než Notre-Dame, jsou stále k mání. Pojďme si je představit:

1) Tři přání z láhve Gina za prázdného gina

Členové redakce se realizují i jinde, pro vás vypili gin!

Tuto designovou láhev s podpisy všech členů redakční rady si nesmíte nechat ujít.

A kdo ví, co se stane, když ji zahřejete…

Cena: deset kuliček k hodnocení představení WP

Kontakt: Redakce

2) Dusátko pro kouřátko

Dusátko pro radost z každého pokouřeníčka. Mňam.

Cena: tabák s příběhem

Kontakt: Redakce

3) Vrať se v čase do šťastného roku,

kdy nebylo třeba roušek na každém kroku.

Antikvariátní kus. Brožura Mladé scény z roku 2019, první vydání, limitovaná edice.

Cena: Nehynoucí láska

Kontakt: Pavel Skála, osobně v redakci

4) Tričko od Jirky Chodce, pro toho, kdo moc chce

Máme tu jedinečná trička s ojedinělým ostrovtipem, který by mohl závidět i Mrázek v nejlepších letech.

Cena: jeden hotelový ručník

Kontakt: Pavel Skála, redakce

5) Sedí žába na prameni, hledá něco ke krmení

Jedinečná svíčková žába jen u nás v našem bazaru

Cena: svíčková se šesti

Kontakt: Jakub Maksymov, osobně v redakci

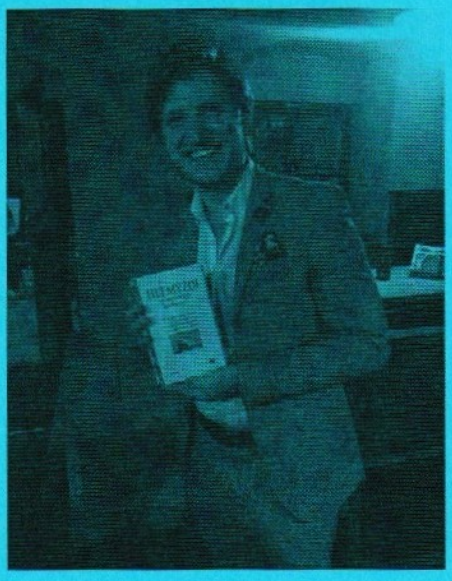
6) Pytel téměř bezedný

monogramem zdobený.

Vkusný ruksak s monogramem nejlepšího festivalu na světě. Vhodný k nošení do i z hospody.

Cena: Pytel buráků.

Kontakt: Redakce

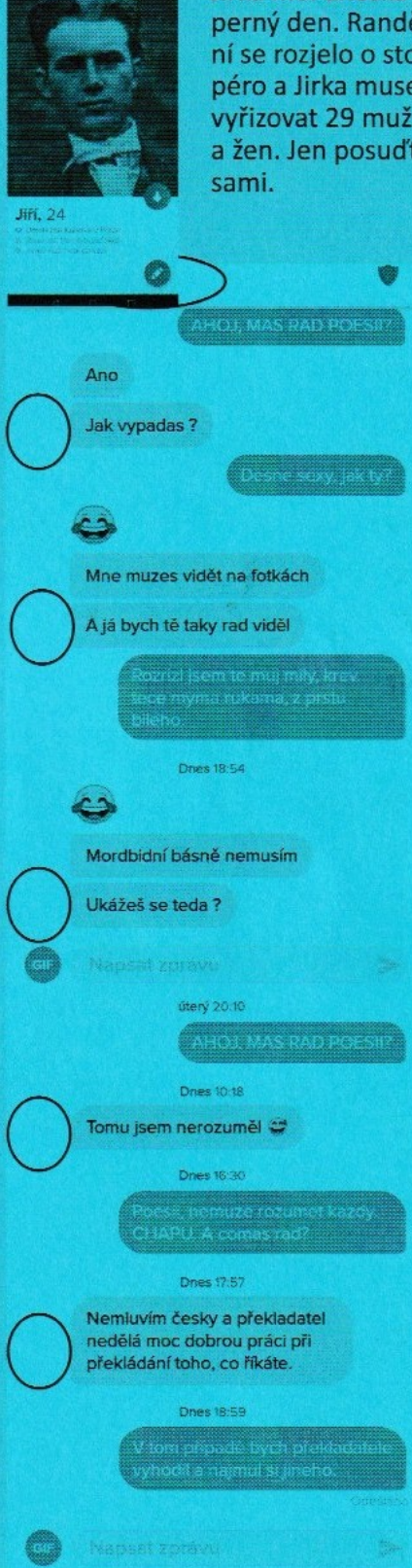
Malota napsal básničku a dostal knihu! Buďte jako Malota!

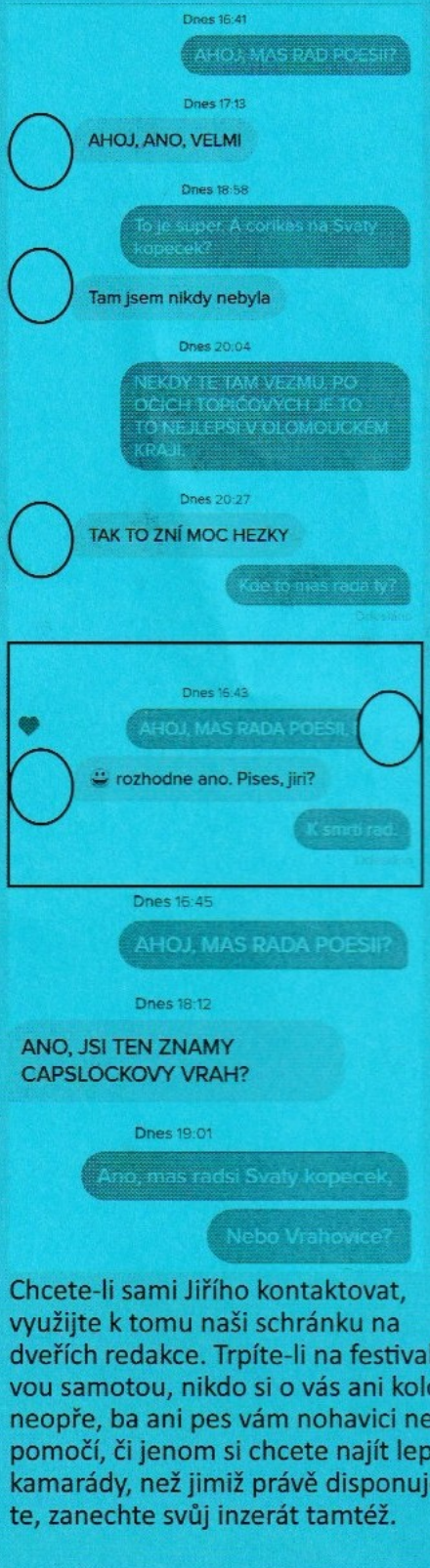
Do boje, lásko, leť

aneb dating Jiřího Wolkera

Jirka měl dneska perný den. Randění se rozjelo o sto péro a Jirka musel vyřizovat 29 mužů a žen. Jen posuďte sami.

Chcete-li sami Jiřího kontaktovat, využijte k tomu naši schránku na dveřích redakce. Trpíte-li na festivalovou samotou, nikdo si o vás ani kolo neopře, ba ani pes vám nohavici nepomočí, či jenom si chcete najít lepší kamarády, než jimiž právě disponujete, zanechte svůj inzerát tamtéž.

Kýbl na mozky

Čtyři, to je násobek čtyř, to je v pohodě.

Máme 29 mečů? Co s tím budeme dělat, to teda nevím.

Já už chápu, k čemu je nočníček. Co replika, to nočníček, tyvole!

Psala to Renda, máme to ve Vordu.

Bártovi kamarádi jsou v lomu Vršany a blokují rypadlo. Kdyby Bárta nebyl divadelní kunda, povzbuzoval by je.

Kubák si včera stěžoval, že čtením zpravodaje přišel o hodinu života. Dnes přijde o dvě.

Neprošlo jazykovou korekturou. Vydává NIPOS ARTAMA.
redakce WP2020: Martin Kuncl_šéfredaktor, zlom, grafika; Vít Marušák_redaktor; Jakub Maksymov_redaktor; Kateřina Prášilová_redaktorka; Monika Němečková_redaktorka; Pavel Skála_redaktor; Marek Gerhard_foto